

Sportaanbieders doen een deur open

Een kwalitatief onderzoek naar hoe sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking framen

Universiteit Utrecht

Sportaanbieders doen een deur open

Een kwalitatief onderzoek naar hoe sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking framen

Utrecht, juni 2017

Masterscriptie

Universiteit Utrecht, departement Bestuurs- en Organiseringswetenschap (USBO)

Master Sportbeleid en sportmanagement

Eerste beoordelaar: Dr. I.E.C. Claringbould (Universiteit Utrecht)

Tweede beoordelaar: Dr. N. van Amsterdam (Universiteit Utrecht)

Begeleider Universiteit Utrecht: Dr. I.E.C. Claringbould

Begeleider Mulier Instituut: Drs. C. van Lindert

Auteur: Eveline Catharina Dollee

Studentnummer: 5735017

E-mailadres Universiteit Utrecht: e.c.dollee@students.uu.nl

E-mailadres Privé: evelinedollee@hotmail.com

Afbeelding omslag: (Redeker, 2016, p. 7)

Voorwoord

In juni 2015 rondde ik de opleiding Sportmanagement aan de Haagse Hogeschool af en schreef ik ter afsluiting van het voorwoord van mijn afstudeeronderzoek: *“ik ben toe aan een nieuwe uitdaging en ben benieuwd wat de toekomst mij zal brengen”*. Ik wist dat ik graag nog wilde doorstuderen en ben daarom in september 2015 begonnen aan die nieuwe uitdaging, namelijk de masteropleiding Sportbeleid & Sportmanagement aan de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organiseringswetenschap (USBO). Tijdens deze masteropleiding heb ik deze uitdaging gevonden. Het was hard werken de afgelopen twee jaar, maar dit harde werken is beloond met nieuwe kennis, inzichten en ervaringen. De uitdaging die ik twee jaar geleden ben aangegaan, wordt afgerond door middel van deze masterscriptie.

Tijdens de masteropleiding heb ik twee jaar met veel plezier stage gelopen bij het Mulier Instituut. Het Mulier Instituut heeft mij de ruimte gegeven om ervaring op te doen in het werkveld van het sportonderzoek. Ik wil daarom iedereen van het Mulier Instituut hartelijk danken voor de leuke en leerzame tijd. In het bijzonder wil ik Caroline van Lindert bedanken voor de kans om binnen het Mulier Instituut aan de slag te gaan met het thema gehandicaptensport en mij daarin verder te ontwikkelen. Caroline van Lindert beschikt over een grote hoeveelheid kennis waar ik veel bewondering voor heb en wat mij erg heeft geholpen bij het schrijven van deze masterscriptie. Ik wil Caroline van Lindert daarom eveneens bedanken voor het delen van deze kennis en voor het werpen van een kritische blik op mijn afstudeeronderzoek.

Bij het schrijven van deze masterscriptie hebben verschillende personen een belangrijke rol gespeeld in de totstandkoming hiervan. Daarom wil ik graag nog een aantal mensen bedanken.

Allereerst wil ik mijn dank uitspreken naar Inge Claringbould, mijn afstudeerbegeleidster van de Universiteit Utrecht. Hoe vaak en wanneer ik ook om feedback vroeg, ik kreeg altijd een reactie waar ik weer mee verder kon. Ik ben Inge Claringbould dankbaar voor alle snelle terugkoppelingen, het geven van nieuwe inzichten en het steeds weer aanscherpen van mijn stukken.

Mijn dank gaat ook uit naar de vele respondenten die hebben meegewerkt aan de interviews voor dit onderzoek. Zonder deze groep had deze masterscriptie hier niet gelegen. Ik wil daarom de sportaanbieders uit de gemeente Utrecht bedanken, die een bijdrage hebben geleverd aan mijn onderzoek. Ik heb leuke en leerzame gesprekken gehad, die mij een nieuwe kijk hebben opgeleverd op het gebied van de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Tot slot wil ik mijn ouders bedanken voor de steun de afgelopen twee jaar en het meelesen en meedenken tijdens het schrijven van deze masterscriptie.

Met dit afstudeeronderzoek komt een einde aan twee leuke en leerzame jaren aan de Universiteit Utrecht. Ik sluit deze masterscriptie opnieuw af met: *“ik ben toe aan een nieuwe uitdaging en ben benieuwd wat de toekomst mij zal brengen”*.

Nu rest mij nog de lezers van deze masterscriptie veel plezier te wensen.

Eveline Dollee
Juni 2017, Utrecht

Samenvatting

Inleiding: De Nederlandse overheid hecht veel waarde aan een volwaardige deelname van mensen met een beperking in de samenleving en daarom is er bijvoorbeeld een toenemende aandacht voor sporters met een beperking. Dit heeft te maken met de lagere sportparticipatie van mensen met een beperking, wat een gevolg kan zijn van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Sportaanbieders kunnen een rol spelen in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Dit onderzoek heeft als doel om inzicht te verkrijgen in hoe sportaanbieders in de gemeente Utrecht aankijken tegen de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Methode: In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een constructivistisch onderzoeksperspectief. De dataverzameling is verkregen via 18 semi-gestructureerde interviews met verschillende soorten sportaanbieders in de gemeente Utrecht. De verzamelde data is geanalyseerd aan de hand van het theoretisch concept “*cognitieve frames*”. Dit theoretisch concept maakt het mogelijk om inzichtelijk te maken op welke manier(en) sportaanbieders de kwestie “toegankelijkheid van sportaccommodaties” begrijpen en/of construeren.

Resultaten: Deze zijn beschreven langs de lijnen van het theoretisch concept “*cognitieve frames*”. In eerste instantie wordt getoond dat de sportaanbieders een rol en verantwoordelijkheid zouden willen nemen in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Daarnaast wordt het toekomstig proces beschreven dat sportaanbieders zouden kunnen en willen doorlopen. Vervolgens wordt in beeld gebracht dat de sportaanbieders enerzijds met een beperkt beeld naar de toegankelijkheid van de sportaccommodatie kijken, als een fysieke aangelegenheid en als een kwestie die vooral van toepassing is op sporters met een lichamelijke- en verstandelijke beperking en niet van toepassing is op sporters met een auditieve- en visuele beperking. Anderzijds laten de resultaten zien dat de sportaanbieders belemmeringen ervaren om iets aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie te doen; toegankelijkheid gaat gepaard met hoge financiële kosten, vanuit sporters met een beperking is te weinig vraag voor sportaanbieders om iets te doen aan de toegankelijkheid en het tekort aan vrijwilligers. Ook zijn de sportaanbieders van mening niet de enige te zijn die acties moeten uitvoeren ten aanzien van de toegankelijkheid. Zij verwachten dit ook van andere betrokken partijen, zoals onder andere sporters met een beperking. Als laatste is een tweedeling te zien hoe onder sportaanbieders omgegaan wordt met sporters met een beperking. Enerzijds worden ze “niet anders dan anderen” behandeld en/of benaderd, anderzijds worden ze “anders dan anderen” behandeld en/of benaderd.

Conclusie: De cognitieve frames hebben geholpen om een paradox zichtbaar te maken met betrekking tot hoe sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking framen. Deze paradox heeft enerzijds betrekking op de relatief positieve houding van sportaanbieders ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Anderzijds heeft deze paradox betrekking op het feit dat sportaanbieders relatief veel bezwaren ervaren om hier iets aan te doen.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1. Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.1.1 Mensen met een beperking in Nederland	7
1.1.2 Toenemende aandacht voor mensen met een beperking	7
1.1.3 Sportdeelname mensen met een beperking	8
1.2 Probleemstelling	8
1.2.1 Sportaanbieders	9
1.3 Doelstelling en onderzoeksvraag	9
1.3.1 Centrale onderzoeksvraag	9
1.3.2 Deelvragen	10
1.3.3 Toelichting centrale begrippen	10
1.4 Context	11
1.4.1 De maatschappelijke context	11
1.4.2 De organisatorische context	12
1.5 Relevantie	13
1.5.1 Maatschappelijke relevantie	13
1.5.2 Wetenschappelijke relevantie	13
1.6 Leeswijzer	13
2. Theoretisch kader	15
2.1 Introductie kaders	15
2.2 Cognitieve & interactieve paradigma	15
2.2.1 Cognitieve paradigma	15
2.2.2 Interactieve paradigma	16
2.3 Wat wordt geframed?	17
3. Literatuurstudie	19
3.1 Beeldvorming over mensen met een beperking	19
3.2 Belemmerende & beïnvloedende factoren sportparticipatie mensen met een beperking	20
3.3 Fysieke- & sociale toegankelijkheid van sportaccommodaties	20
3.4 Sporters met een beperking & toegankelijkheid van sportaccommodaties	22
3.5 Sportaanbieders & de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking	22
4. Methodologie	24
4.1 Onderzoeksperspectief	24
4.2 Methode dataverzameling	24
4.2.1 Literatuurstudie	24
4.2.2 Semi-gestructureerde interviews	24
4.3 Selectie respondenten	25
4.4 Methode dataverwerking en analyse	26
4.5 Betrouwbaarheid & validiteit	27
4.5.1 Betrouwbaarheid	27

4.5.2	Validiteit	27
5.	Resultaten	28
5.1	Cognitive identity frame	28
5.2	Cognitive process frame	29
5.3	Cognitive issue frame	30
5.3.1	Kwestie van fysieke aspecten	30
5.3.2	Kwestie van lichamelijke- & verstandelijke beperking	32
5.3.3	Financiële kwestie	34
5.3.4	Kwestie van vraag & aanbod	35
5.3.5	Kwestie van vrijwilligers	36
5.4	Cognitive characterization frame	36
5.4.1	Verantwoordelijkheden sporters met een beperking	36
5.4.2	Verantwoordelijkheden gemeente	38
5.4.3	Verantwoordelijkheden personeel sportaccommodatie	39
5.4.4	Verantwoordelijkheden architecten	39
5.5	Cognitive relational frame	40
5.5.1	Omgang met sporters met een beperking	40
5.5.2	Acceptatie sporters met een beperking	41
5.6	Wat laten de frames zien?	41
6.	Analyse	43
6.1	Cognitive identity frame	43
6.2	Cognitive process frame	43
6.3	Cognitive issue frame	44
6.3.1	Kwestie van fysieke aspecten	44
6.3.2	Kwestie van lichamelijke- & verstandelijke beperking	44
6.3.3	Financiële kwestie	45
6.3.4	Kwestie van vraag & aanbod	45
6.4	Cognitive characterization frame	45
6.5	Cognitive relational frame	46
6.6	Meerwaarde onderzoek	47
7.	Conclusie	48
7.1	Deelconclusies	48
7.2	Centrale onderzoeksvraag	50
8.	Discussie & aanbevelingen	52
8.1	Beperkingen van het onderzoek	52
8.1.1	Respondenten	52
8.1.2	Afbakening onderzoek	52
8.1.3	Context onderzoek	52
8.1.4	Rol onderzoeker	52
8.2	Suggesties voor vervolgonderzoek	53
8.3	Aanbevelingen	53
	Literatuurlijst	55
Bijlage I:	Topiclijst	58
Bijlage II:	Codeboom	61

1. Inleiding

“Een hardloopleague voor mensen met een visuele beperking kon in eerste instantie geen trainingsaccommodatie vinden waar zij welkom waren.”

“Toen de badmeester waar zij goed mee op konden schieten wegging, kwamen zij (mensen met een verstandelijke beperking) daar ook niet meer zo graag.”

(Mink, 2010, p. 13).

Bij de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking gaat het vaak niet alleen om het feit of fysieke aanpassingen zijn gedaan in een sportaccommodatie, zoals bijvoorbeeld de aanwezigheid van een lift en/of een helling voor een rolstoel. De twee bovenstaande citaten laten zien dat bij de toegankelijkheid van sportaccommodaties de omgang en bejegening van sporters met een beperking net zo van belang zijn. Het is daarom interessant om te kijken hoe sportaanbieders aankijken tegen de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Het thema dat in dit onderzoek centraal staat is: *“hoe sportaanbieders de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking framen”*.

1.1 Aanleiding

1.1.1 Mensen met een beperking in Nederland

De hoeveelheid mensen met een beperking in Nederland en de omvang van de verschillende soorten beperkingen is niet met zekerheid vast te stellen. Dit als gevolg van het feit dat een centrale registratie van mensen met een beperking niet bestaat (Von Heijden, Van den Dool, Van Lindert & Breedveld, 2013). In Nederland heeft echter wel een aanzienlijk deel van de bevolking te maken met een lichte, matige of ernstige beperking.

“Ongeveer 2,7 miljoen mensen hebben een motorische handicap, waarvan 0,8 miljoen een matige of ernstige motorische beperking heeft. Ongeveer 2,6 miljoen mensen hebben een visuele beperking (waarvan 700.000 mensen matig of ernstig) en ongeveer 1,9 miljoen mensen hebben een auditieve beperking (waarvan 350.000 mensen matig of ernstig). In Nederland zijn naar schatting tussen de 50.000 en 66.000 mensen met een matige of ernstige verstandelijke beperking en tussen 55.000 en 165.000 mensen met een lichte verstandelijke beperking” (Von Heijden et al., 2013, p. 54). Vanwege de omvang van deze doelgroepen is het belangrijk om in de samenleving rekening te houden met mensen met een beperking.

1.1.2 Toenemende aandacht voor mensen met een beperking

De Nederlandse overheid hecht dan ook veel waarde aan een volwaardige deelname van mensen met een beperking in de samenleving (Von Heijden et al., 2013) en aan een goed toegankelijke samenleving (Van Lindert & Scholten, 2016). De Nederlandse overheid heeft daarom de laatste jaren steeds meer aandacht besteed aan het verbeteren van de positie van mensen met een beperking. Dit geldt zowel voor hun positie in de samenleving, als bijvoorbeeld voor hun positie op het gebied van sport en bewegen. Om de positie van mensen met een beperking op dit gebied te verbeteren, hebben diverse ontwikkelingen plaatsgevonden.

Allereerst probeert de Nederlandse overheid door middel van wet- en regelgeving te bewerkstelligen dat mensen met een beperking geen onnodige drempels ervaren en net als ieder ander aan sport en bewegen kunnen deelnemen (Van Lindert & Scholten, 2016). Eén voorbeeld van wet- en regelgeving die er toe heeft geleid dat sporters meer legitimiteit krijgen om te gaan sporten is het “Internationale Verdrag inzake Rechten van Personen met een Handicap” (hierna: VN-Verdrag) dat op 14 juli 2016 in werking is getreden in Nederland. In dit VN-Verdrag staat dat de

belemmeringen die mensen met beperkingen in de samenleving tegenkomen moeten worden opgeheven, zodat iedereen op gelijke voet kan mee doen aan bijvoorbeeld sport en bewegen (ter Haar, Overbeek & Gort, 2015).

Daarnaast is de laatste jaren ingezet op een organisatorische integratie van de gehandicaptensport binnen het reguliere sportaanbod. “Alle sportbonden, die daarvoor in aanmerking komen, hebben een overeenkomst getekend waarin zij verklaren dat sporters met een beperking lid kunnen worden en dus kunnen sporten bij reguliere sportverenigingen. Het uitgangspunt hierbij is inclusief beleid, waarbij gelijke behandeling, ondersteuning en voorzieningen sleutelbegrippen zijn” (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2014, p. 2).

Tot slot hanteert de Nederlandse overheid een beleid ten aanzien van gehandicaptensport, getiteld: “*Grenzeloos actief, maakt sporten en bewegen voor iedereen met een beperking mogelijk*”. Het doel van dit sport- en beweegbeleid is: “dat na 2018 mensen met een beperking die willen sporten of bewegen een passend en toegankelijk aanbod in de buurt kunnen vinden” (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2015, p. 2).

1.1.3 Sportdeelname mensen met een beperking

Deze toenemende aandacht voor sporters met een beperking heeft te maken met de lagere sportparticipatie van mensen met een beperking. In Nederland is men ondanks deze toenemende aandacht nog ver verwijderd van de situatie dat mensen met een beperking gelijke kansen en mogelijkheden hebben om deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten (Van Aller, 2014). Uit de rapportage van Onbeperkt Sportief (2013) blijkt dat de sportdeelname van mensen met een beperking achterblijft bij die van mensen zonder beperking. “Van de mensen met een matige tot ernstige motorische handicap sport 29 procent wekelijks en van de mensen zonder beperking 59 procent. 42 procent van de mensen met een matige/ernstige visuele beperking en 38 procent van de mensen met een matige/ernstige auditieve beperking sport wekelijks” (Von Heijden et al., 2013, p. 12).

Dat de deelname aan sport en bewegen onder mensen met een beperking lager is dan de deelname van mensen zonder beperking wordt als een probleem gezien (De Hollander, Milder, & Proper, 2015). Dit kan namelijk van groot belang zijn voor mensen met een beperking. Het kan onder andere positieve gezondheidseffecten opleveren (De Hollander et al., 2015), maar het kan ook een sociaal isolement tegengaan, het sociale netwerk vergroten en het kan ook bijdragen aan het verhogen van het zelfvertrouwen, zelfbeeld en zelfrespect (Duijf, 2015).

1.2 Probleemstelling

Het achterblijven van de sportparticipatie van sporters met een beperking kan onder andere te maken hebben met de toegankelijkheid van de sportaccommodaties. Van Aller (2014) stelt namelijk dat dit voor mensen met een beperking in Nederland nog altijd onvoldoende is. “Bij bestaande sportaccommodaties komt het regelmatig voor dat de toegankelijkheid voor mensen met een beperking onvoldoende gewaarborgd is en dat voorzieningen onvoldoende zijn aangepast” (Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen, 2013, p. 31). Volgens Van Aller (2014) is de toegankelijkheid van de sportaccommodaties zelfs één van de randvoorwaarden voor mensen met een beperking om te kunnen sporten en bewegen.

Dit wordt ook bevestigd door Van Impelen. Van Impelen (2016) heeft kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar de betekenisgeving van mensen met een fysieke beperking aan sportaccommodaties en komt tot de conclusie dat het achterblijven van de sportdeelname van mensen met een beperking te maken heeft met zowel de fysieke toegankelijkheid (bijvoorbeeld technische aanpassingen) als sociale toegankelijkheid (bijvoorbeeld omgang en bejegening).

Met betrekking tot de fysieke toegankelijkheid van sportaccommodaties stelt Van Impelen (2016) dat de reguliere mens als norm geldt voor de inrichting van sportaccommodaties. Mensen met een fysieke beperking kunnen in een sportaccommodatie niet overal gebruik van maken,

vanwege het ontbreken van aanpassingen voor hun beperkingen. Zij hebben bijvoorbeeld te maken met praktische belemmeringen, zoals trappen, drempels en/of hellingen (Van Impelen, 2016).

Met betrekking tot de sociale toegankelijkheid stelt Van Impelen (2016) dat schaamte mensen met een fysieke beperking er van weerhoudt om te gaan sporten in verenigingsverband. Volgens Van Impelen gaan sommige mensen met een fysieke beperking liever thuis sporten, omdat thuis wordt ervaren als een veilige en vertrouwde plek die is aangepast aan hun beperking. Mensen met een fysieke beperking voelen zich namelijk meer zichtbaar en hebben het gevoel dat ze opvallen binnen sportaccommodaties. Volgens sporters met een beperking is het allerbelangrijkste dat iets gedaan wordt aan de sociale toegankelijkheid. Sporters met een beperking willen zich welkom voelen en als vanzelfsprekend dat ze er bij horen (Aangepast sporten, 2016). Volgens Goudsmit (2016) zien mensen met een beperking de omgang, bejegening en service van het personeel als een belemmering.

Dat de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking steeds meer van belang wordt geacht en gezien wordt als één van de randvoorwaarden is terug te zien in de toenemende aandacht voor de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Richtlijnen over de fysieke toegankelijkheid van sportaccommodaties (indoor- en buitensportaccommodaties) zijn bijvoorbeeld opgesteld. Bij deze richtlijnen wordt in gegaan op de bereikbaarheid van sportaccommodaties, de toegankelijkheid van voorzieningen en de bruikbaarheid van sport- en nevenruimten vanuit het perspectief van de gebruikers (Van Aller, 2015).

Daarnaast is door het Mulier Instituut in 2015 een applicatie ontwikkeld, genaamd "Sportdrempelvrij". Deze focust zich op de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van sportaccommodaties voor mensen met een beperking. De applicatie is bedoeld om meer zicht te krijgen op belemmeringen die mensen met een beperking ervaren bij het bezoeken van een sportaccommodatie en om de aandacht en het draagvlak voor de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor mensen met een beperking te vergroten.

1.2.1 Sportaanbieders¹

Sportaanbieders kunnen een cruciale rol spelen in de vergroting van de deelname aan sport en bewegen van mensen met een beperking (Smit, 2012) en in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor mensen met een beperking. De sportaanbieders zijn namelijk diegenen die de eerste signalen krijgen van bijvoorbeeld sporters met een beperking met betrekking tot de toegankelijkheid van een sportaccommodatie. Het is daarom van belang om inzichtelijk te maken hoe deze sportaanbieders aankijken tegen de toegankelijkheid van sportaccommodaties.

1.3 Doelstelling en onderzoeksvraag

De doelstelling van dit onderzoek is om *"inzicht te verkrijgen in hoe sportaanbieders in de gemeente Utrecht aankijken tegen de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking"*.

1.3.1 Centrale onderzoeksvraag

De centrale vraagstelling van dit onderzoek luidt: *"Hoe framen sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?"*

¹ Toelichting van het begrip "sportaanbieders" wordt gegeven in paragraaf 1.3.3.

1.3.2 Deelvragen

Deze centrale vraagstelling zal beantwoord worden door middel van vier deelvragen. De bijbehorende deelvragen zijn:

- I. Hoe geven sportaanbieders in de gemeente Utrecht betekenis aan de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?
- II. Welke betekenis geven sportaanbieders in de gemeente Utrecht aan hun eigen rol en verantwoordelijkheden ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?
- III. Wat vinden sportaanbieders in de gemeente Utrecht van de rol en verantwoordelijkheden die sporters met een beperking innemen ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?
- IV. Welke betekenis geven sportaanbieders in de gemeente Utrecht aan de relatie met sporters met een beperking ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?
- V. Hoe organiseren sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?

1.3.3 Toelichting centrale begrippen

De centrale begrippen uit de hoofd- en deelvragen zullen worden toegelicht.

Sportaanbieder

Bij het begrip sportaanbieder wordt in dit onderzoek onderscheid gemaakt tussen drie categorieën sportaanbieders, namelijk:

- A. De gemeentelijke sportaanbieder:
 - De gemeente verhuurt of geeft gelegenheid tot sportbeoefening aan sportverenigingen en/of commerciële sportaanbieders
- B. Sportvereniging/commerciële sportaanbieder:
 - B1) Sportvereniging of commerciële sportaanbieder die de sportaccommodatie huurt van de gemeente
 - B2) Sportvereniging of commerciële sportaanbieder met een eigen sportaccommodatie en/of sportcomplex en dat zelfstandig onderhoudt
 - B3) Sportvereniging of commerciële sportaanbieder huurt de sportaccommodatie van een particuliere exploitant
 - B4) Sportvereniging of commerciële sportaanbieder waarvan de kantine eigendom is en de sportvelden gehuurd worden van de gemeente
- C. Stichting als sportaanbieder boven sportvereniging(en):
 - Een stichting verricht namens de sportvereniging(en) de exploitatie. De stichting onderhoudt de sportaccommodatie en de vereniging(en) is (zijn) gebruiker

Toegankelijkheid

“Toegankelijkheid is een eigenschap van de omgeving die het mogelijk maakt dat mensen ergens datgene kunnen doen wat ze volgens de bestemming zouden moeten kunnen doen, zodat iedereen zelfstandig en op een gelijkwaardige manier gebruik kan maken van gebouwen, voorzieningen, producten, diensten en informatie” (Van der Poel, Wezenberg-Hoenderkamp & Hoekman, 2016, p. 432).

Sportaccommodatie

“Accommodatie die is ingericht en wordt gebruikt voor sportbeoefening, waarbij sportbeoefening toegankelijk en mogelijk is op basis van een lidmaatschap of na betaling voor toegang” (Van der Poel et al., 2016, p. 431). De accommodatie kan hierbij zowel een binnen- als buiten sportaccommodatie zijn.

Personen met een beperking

“Personen met een beperking omvat personen met een langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving” (VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, 2007, p. 5). In het rapport wordt zoveel mogelijk gesproken over sporters met een beperking. Naast het woord beperking wordt in de terminologie ook gesproken van handicap.

1.4 De context

In deze paragraaf worden de verschillende contexten waarbinnen dit onderzoek plaatsvindt weergegeven. Om te beginnen wordt de maatschappelijke context besproken waarin duidelijk wordt welke plaats de toegankelijkheid van sportaccommodaties heeft binnen het Nederlandse sportbeleid. Vervolgens komt de organisatorische context aan bod waarin wordt beschreven hoe de sportaccommodaties in Nederland zijn georganiseerd. Het is van belang dat beiden contexten worden geschetst, omdat deze van invloed kunnen zijn op de wijze waarop gekeken wordt naar de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

1.4.1 De maatschappelijke context

Het (demissionaire) kabinet acht sport en bewegen voor mensen met een beperking van groot belang (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2014). Het kabinet heeft daarom in het Regeerakkoord aangegeven dat iedereen makkelijk dichtbij huis moet kunnen sporten, ook mensen met een beperking (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2015a).

“Volgens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is er een “mismatch” tussen enerzijds de vraag naar sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking en anderzijds het aanbod van sport en bewegen. Dit komt onder andere door een tekort aan toegankelijk aanbod. De toegankelijkheid van sport(accommodaties) voor mensen met een beperking is daarom een belangrijke focus in het nieuwe sport- en beweegbeleid, genaamd “*Grenzeloos Actief*”. Grenzeloos Actief tracht om (mogelijkheden tot) sport en bewegen beter aan te laten sluiten bij mensen met een beperking” (Van Lindert & Scholten, 2016, p. 297), met als doelstelling: “dat mensen met een beperking na 2018 passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod in de buurt kunnen vinden” (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2015a, p. 2) .

Om dit te bewerkstelligen stelt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport tot en met het jaar 2018 6,6 miljoen euro beschikbaar. Hierbij wordt aangegeven dat de verantwoordelijkheid voor passend sport- en beweegaanbod bij de lokale en regionale partijen ligt (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2015a).

De rol van de rijksoverheid is aanvullend op de gemeentelijke taken. Doordat de rijksoverheid diverse taken heeft gedecentraliseerd naar de gemeenten zijn de verantwoordelijkheden van de gemeenten groter geworden (Van Lindert & Scholten, 2016). Het zijn vooral de gemeenten die verantwoordelijk zijn voor de ruimtelijke ordening, accommodaties en het lokaal stimuleren van sport en bewegen (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2011).

“Doelgroepen waar gemeenten mee te maken hebben, zijn bijvoorbeeld ouderen en mensen met een chronische aandoening en/of beperking” (Van Lindert & Scholten, 2016, p. 297). Het stimuleren van sport voor mensen met een beperking en het verbeteren van toegankelijkheid zijn lokale beleidsthema’s waar gemeenten mee te maken hebben. “Deze lokale beleidsthema’s worden over het algemeen vanuit verschillende beleidsvelden aangepakt, zoals het sportbeleid versus vastgoed of ruimtelijke ordening” (Van Lindert & Scholten, 2016, p. 298).

In sportnota's blijkt de term "toegankelijkheid" vaak voor te komen (Van Lindert & Scholten, 2016), zoals ook in de sportnota van de gemeente Utrecht voor wat betreft de sportnota 2011-2016 als de sportnota 2017-2020.

In de sportnota 2011-2016 wordt aangegeven dat de gemeente Utrecht investeert in de optimale toegankelijkheid van nieuwe accommodaties. De gemeente Utrecht geeft hierbij aan dat bij de ontwikkeling van nieuwe sportaccommodaties gezorgd wordt voor de juiste toegankelijkheid om daarmee het Internationaal Toegankelijkheidssymbool (ITS) te verkrijgen (Gemeente Utrecht, z.d.).

In de sportnota 2017-2020 wordt met betrekking tot de toegankelijkheid aangegeven dat de gemeente Utrecht gaat bepalen welke verbetermaatregelen bij het onderhoud van een accommodatie meegenomen kunnen worden en dat nieuwe accommodaties conform het Bouwbesluit worden gerealiseerd (Gemeente Utrecht, z.d.).

1.4.2 De organisatorische context

"Sporters hebben (sport)accommodaties nodig om te sporten" (Tiessen-Raaphorst, 2015, p. 122). Het "Centraal Bureau voor de Statistiek onderscheidt drie soorten sportaccommodaties, namelijk: zwembaden, overdekte sportaccommodaties en openluchtsportaccommodaties" (Peters, z.d., p. 32). In het jaar 2012 waren in Nederland in totaal 700 zwembaden, 2.255 overdekte sportaccommodaties en 3.750 openluchtsportaccommodaties (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2015).

De rijksoverheid speelt geen directe rol in het sportaccommodatiebeleid in Nederland (Hoekman & Van der Poel, 2016). De financiering van sportaccommodaties is grotendeels een lokale kwestie. "Alleen topsportfaciliteiten met een internationale uitstraling kunnen rekenen op overheidssteun op provinciaal of nationaal niveau. Andere sportaccommodaties, zoals sporthallen, sportzalen, gymzalen en sportvelden worden grotendeels gebouwd en onderhouden door gemeenten" (Hoekman & Van der Poel, 2016, p. 244).

De gemeenten, de lokale overheden, hebben een faciliterende rol bij sport. "In het gemeentelijk sportbeleid zijn de accommodaties het belangrijkste onderdeel, mede als gevolg van de financiën die hierbij betrokken zijn. De meeste gemeenten hanteren voor de financiering van sportaccommodaties meerjareninvesterings- en meerjarenonderhoudsplannen" (Hoekman & Van der Poel, 2016, p. 14). "Ongeveer 85 procent van de gemeentelijke uitgaven aan sport gaat naar sportaccommodaties" (Hoekman & Van der Bol, 2014, p. 10).

De primaire doelen die worden nagestreefd bij het accommodatiebeleid hebben te maken met "betaalbare, bereikbare en toegankelijke sportaccommodaties die zijn afgestemd op de vraag van de bevolking en optimaal worden benut" (Hoekman & Van der Poel, 2016, p. 249). De sportaccommodaties vragen om beheer en onderhoud. Dit kan op verschillende manieren vorm worden gegeven, maar de meest voorkomende manier is in een gemeentelijke dienst of afdeling Sport (en Recreatie) of in een gemeentelijke dienst of afdeling voor maatschappelijk vastgoed.

In de loop der jaren hebben zich veranderingen voorgedaan in de wijze waarop gemeenten omgaan met het beheer en onderhoud van sportaccommodaties. Te zien is dat gemeenten zich aan het terugtrekken zijn op het terrein van sport. Als gevolg van bezuinigingen denken gemeenten na over het beheer en onderhoud van de aanwezige sportaccommodaties (Tiessen-Raaphorst, 2015). Gemeenten zien een mogelijkheid tot bezuiniging in de verzelfstandiging en privatisering van sportaccommodaties. Het uitbesteden van taken met betrekking tot beheer en onderhoud van sportaccommodaties wordt gezien als een mogelijkheid tot kostenbesparing. "Een derde van de gemeenten geeft daarbij aan dat dit niet (meer) wordt gezien als taak van de gemeente" (Hoekman & Van der Poel, 2016, p. 251). "De gemeenten kiezen er voor om regie te voeren en de uitvoering meer aan het particulier initiatief en aan de markt over te laten" (Hoekman & Van der Bol, 2014, p. 17). Daarom is het verstrekken van een exploitatiesubsidie aan een private partij geen uitzondering en komt de externe verzelfstandiging van het sportbedrijf vaker voor (Hoekman & Van der Poel,

2016). Geprobeerd wordt om de exploitatie van sportzalen en sporthallen over te dragen aan verenigingen of commerciële partijen. Bij deze particuliere exploitatie blijft de gemeente veelal een rol spelen als bijvoorbeeld subsidieverstrekker. “Volledige commerciële exploitatie bestaat wel in de fitnessbranche, bij klim- en tennishallen en bij pubgames als snooker, pool en darts” (Hoekman & Van der Poel, 2016, p. 239).

Door de verzelfstandiging en privatisering kan het voorkomen dat sportverenigingen zelf verantwoordelijk worden voor het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties. Onder het beheer en onderhoud van sportaccommodaties kunnen bijvoorbeeld taken en verantwoordelijkheden vallen met betrekking tot de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Door de verantwoordelijkheden van gemeenten bij sportverenigingen, met betrekking tot de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking, neer te leggen kan dat met zich mee brengen dat op een andere wijze naar toegankelijkheid wordt gekeken, omdat sportverenigingen een andere denkwijze daarover hebben.

1.5 Relevantie

1.5.1 Maatschappelijke relevantie

Ondanks het feit dat de toegankelijkheid van sportaccommodaties steeds meer aandacht krijgt, blijkt dat voorzieningen, zoals sportaccommodaties vaak nog onvoldoende toegankelijk zijn voor sporters met een beperking (Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen, 2013). Sporters met een beperking ervaren namelijk belemmeringen op bijvoorbeeld fysiek en sociaal gebied (Van Impelen, 2016). Dit thema is maatschappelijk relevant om te onderzoeken, omdat in Nederland veel waarde wordt gehecht aan het feit dat mensen met een beperking volwaardig kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving en dat iedereen dus op gelijke voet kan mee doen. Daarnaast kan door dit thema te onderzoeken de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking onder de aandacht worden gebracht bij sportaanbieders. Dit onderzoek kan wellicht bijdragen aan de bewustwording van sportaanbieders over hun rol in de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Een gevolg hiervan kan zijn dat de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking wordt verbeterd en meer sporters met een beperking kunnen gaan sporten.

1.5.2 Wetenschappelijke relevantie

Onderzoek is enerzijds gedaan naar het belang van sporten voor sporters met een lichamelijke beperking (Leemrijse & Schoenmakers, 2016) en anderzijds naar de ervaringen en betekenissen die sporters met een fysieke beperking toeschrijven aan de toegankelijkheid van de sportaccommodaties (Van Impelen, 2016). Een review van Shields & Synnot (2014) laat zien dat verschillende studies gedaan zijn waarin het perspectief van medewerkers, die met mensen met een beperking werken, is toegelicht, maar dat geen enkele studie te vinden is die zich richt op het perspectief van medewerkers die in de sport- en recreatiesector werkzaam zijn. Dit heeft ook betrekking op Nederland waar niet tot nauwelijks onderzoek is gedaan naar het perspectief van mensen die werkzaam zijn in de sportsector, zoals bijvoorbeeld sportaanbieders. De wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek heeft daarom betrekking op het ontwikkelen van kennis en inzichten ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking vanuit het perspectief van sportaanbieders.

1.6 Leeswijzer

Na de inleiding van het onderzoek in hoofdstuk één, zal in hoofdstuk twee het theoretisch kader worden weergegeven. Dit theoretisch kader zal als leidraad dienen binnen dit onderzoek en zal gebruikt worden voor de analyse van de verzamelde data. In hoofdstuk drie wordt achtergrondinformatie gegeven en wordt in kaart gebracht welke literatuur beschikbaar is over de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking vanuit het perspectief

van de sportaanbieders. Hoofdstuk vier licht de methodologie van het onderzoek toe. Hoofdstuk vijf geeft een beschouwing van de belangrijkste resultaten van het onderzoek. Deze resultaten zullen gekoppeld worden aan de literatuur in hoofdstuk 6 en daarbij zullen overeenkomsten en verschillen in kaart worden gebracht. In hoofdstuk zeven worden conclusies getrokken op basis van de gevonden resultaten en analyse. Dit zal gebruikt worden om antwoord te geven op de centrale vraagstelling van dit onderzoek. In hoofdstuk acht zullen de beperkingen van het onderzoek besproken worden en op basis daarvan zullen suggesties worden gedaan voor vervolgonderzoek. Daarnaast zullen aanbevelingen worden gedaan. Tot slot is een literatuurlijst opgenomen met de gebruikte literatuur binnen dit onderzoek.

2. Theoretisch kader

2.1 Introductie framen

In dit onderzoek zal voor de analyse van de data gebruik worden gemaakt van het theoretische concept “framen”. Om inzicht te krijgen in de opvattingen van sportaanbieders ten aanzien van toegankelijkheid is het van belang om factoren die opvattingen van mensen kunnen beïnvloeden te begrijpen. Eén van de concepten die hiervoor geschikt is, is het concept “framen”. Een “frame” kan immers worden beschouwd als een zingevend kader dat betekenis toevoegt aan een dubbelzinnige situatie of domein (Dewulf, Gray, Putnam, Aarts, Lewicki, Bouwen & Van Woerkum, 2005). Eén van de gemeenschappelijke visies met betrekking tot het concept “framen” is dan ook dat een kwestie of een interactie kan worden begrepen of kan worden geconstrueerd op verschillende manieren (Dewulf et al., 2005). Door het concept “framen” toe te passen op de kwestie “toegankelijkheid van sportaccommodaties” kan inzichtelijk gemaakt worden op welke manier(en) de sportaanbieders de kwestie “toegankelijkheid van sportaccommodaties” begrijpen en/of construeren.

Het concept “framing” is uitgegroeid tot één van de meeste gebruikte concepten in de hedendaagse sociale wetenschappen. Het concept van “frames” en “framing” hebben de aandacht gekregen van onderzoekers in een breed scala van disciplines, zoals psychologie, sociologie, communicatie en management. Deze opleving voor de interesse in de concepten “frames” en “framing” heeft een overvloed aan definities voor deze concepten gegenereerd, waardoor veel begripsverwarring kan ontstaan onder onderzoekers die deze concepten gebruiken en operationaliseren. Kritiek op dit concept is dan ook dat het een gebrek heeft aan conceptuele precisie in de afbakening (Dewulf, Gray, Putnam, Lewicki, Aarts, Bouwen & Van Woerkum, 2009).

Een zoektocht naar literatuur over framing leidt dan ook tot een opvallende reeks van benaderingen (Devereux, 2007). De werken van diverse auteurs zijn erg invloedrijk geweest in de evolutie van de framing-theorie, zoals onder andere Gregory Bateson, Erving Goffman, William Gamson, Robert Entman, George Lakoff, David Sneeuw en Robert Benford.

Toch kan binnen de verschillende benaderingen van het concept “framen” en de werken van de verschillende auteurs een onderscheid gemaakt worden tussen grofweg twee paradigma, namelijk: het cognitieve paradigma en het interactieve paradigma (Dewulf et al., 2009).

“We distinguish between scholars who focus on frames as knowledge structures (frames as cognitive representations) and ones that center on how parties negotiate meaning in interactions (framing as interactional co-constructions)” (Dewulf et al., 2009, p. 156).

2.2 Cognitieve & interactieve paradigma

2.2.1 Cognitieve paradigma

Binnen dit onderzoek zal gebruik worden gemaakt van het cognitieve paradigma, omdat met behulp hiervan in kaart gebracht kan worden hoe individuele sportaanbieders aan kijken tegen de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Het cognitieve paradigma stelt dat individuen (sportaanbieders) informatie (bijvoorbeeld over toegankelijkheid) vergelijken met een cognitief referentiepunt, waardoor het in een bepaald perspectief wordt geplaatst.

Binnen het cognitieve paradigma zijn frames dus mentale structuren, die mogelijk maken dat inkomende perceptuele informatie georganiseerd en geïnterpreteerd kan worden door deze in te passen in reeds bestaande “frames” met betrekking tot de waargenomen werkelijkheid (Dewulf et al., 2009). Cognitie verwijst daarbij naar stukjes van informatie die, als resultaat van voorafgaande

interacties, op één of andere manier bewaard blijven in onze gedachten. Deze stukjes van informatie bestaan uit gedachten, gevoelens, visualisaties en taal betreffende de wereld om ons heen, mensen, gebeurtenissen en fenomenen. Cognitieve processen opereren als we fragmenten van informatie samenvoegen en proberen om ze te verweven in een samenhangend geheel. In een specifieke setting worden cognities geactiveerd en gecombineerd, afhankelijk van de kwestie en de context (Aarts & Van Woerkum, z.d.). Frames binnen het cognitieve paradigma zijn dus representaties van in het geheugen reeds opgeslagen kennis, die wordt gekoppeld aan nieuwe situaties.

Dit cognitieve paradigma is onder andere gebaseerd op het werk van de psycholoog Marvin Minsky (1975). Minsky definieert een frame als volgt:

“When one encounters a new situation (or make a substantial change in one’s view of the present problem) one selects from memory a structure called a Frame. A Frame is a data-structure for representing a stereotyped situation” (Minsky, 1975, p. 211).

Volgens Minsky (1975) is een frame een datastructuur voor het representeren van stereotype gebeurtenissen of situaties. Aan elk frame zijn verschillende soorten informatie bevestigd. De informatie kan bijvoorbeeld gaan over hoe iemand een frame moet gebruiken, over wat iemand kan verwachten met betrekking tot wat er gaat gebeuren en over wat iemand moet doen als deze verwachtingen niet worden bevestigd.

2.2.2 Interactieve paradigma

Het interactieve paradigma richt zich niet op de in het geheugen reeds aanwezige structuren, maar op de betekenis die partijen geven aan situaties tijdens interactie (Dewulf et al., 2009). Centraal in het interactieve paradigma staat namelijk dat frames tot stand komen door middel van interactie.

Frames zijn dan communicatieve hulpmiddelen die individuen en groepen gebruiken om over hun interacties te onderhandelen (Dewulf et al., 2005). Door non-verbale signalen of indirecte berichten signaleren deelnemers elkaar over hoe de interactie zou moeten worden geïnterpreteerd. De term “framing” is binnen dit paradigma meer geschikt, omdat het gaat om een dynamisch proces van onderhandelaars en hun interactie (Dewulf et al., 2009). Framing gaat binnen het interactieve paradigma dus over het uitwisselen van signalen die aanduiden hoe een interactie begrepen zou moeten worden. Dus framing is co-ontwikkeld of onderhandeld tussen de deelnemers (Dewulf et al., 2005).

Dit interactieve paradigma is onder andere gebaseerd op het werk van de antropoloog Gregory Bateson. Bateson stelt dat de behoefte aan framing gecreëerd wordt door de ambiguïteit van hoe men dingen kan interpreteren (Dewulf et al., 2009). Centraal in het werk van Bateson staat het begrip “metacommunicatie”. Bateson definieert metacommunicatie als boodschap dat specificiert hoe een andere boodschap/actie, ofwel verbaal of non-verbaal, geïnterpreteerd zou moeten worden. Deze metacommunicatieve boodschap wordt door Bateson ook wel een kader (frame) genoemd. Het frame maakt onderscheid tussen wat wel en niet bedoeld wordt met de boodschap (Reijmers & Cottyn, z.d.).

“The participant’s understanding of the interaction in which they engage operate as a form of metacommunication (i.e., communication about communication that guides the process)” (Hallahan, 1999, p. 210).

Het interactieve paradigma is minder geschikt voor dit onderzoek. Dit onderzoek richt zich namelijk niet op de interactie tussen verschillende partijen, zoals de interactie tussen sportaanbieders en sporters met een beperking. Volgens het interactieve paradigma zou de boodschap van de sporter met een beperking over de toegankelijkheid van sportaccommodaties dan moeten specificeren hoe de sportaanbieder toegankelijkheid zou moeten interpreteren. Dit onderzoek richt zich alleen op hoe

de sportaanbieders aankijken tegen de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking en daarom is het cognitieve paradigma beter toepasbaar.

2.3 Wat wordt geframed?

Naast de twee verschillende paradigma's met betrekking tot het concept "framing" kan ook een onderscheid gemaakt worden tussen verschillende typen frames. Met verschillende typen frames wordt hetgeen bedoeld dat mensen expliciet framen. Diverse onderzoekers hebben verschillende typen frames in kaart gebracht. Een voorbeeld daarvan is Dewulf et al. (2009).

Dewulf et al. (2009) maken een onderscheid tussen drie categorieën van wat kan worden geframed, namelijk het framen van kwesties (issues frames), het framen van identiteiten en relaties (identities & relationships frames) en het framen van interactie processen (process frames). Elk van deze categorie kan volgens Dewulf et al. (2009) op zowel een cognitieve als op een interactieve manier worden benaderd (p. 165). De verschillende benaderingen moeten volgens Dewulf et al. (2009) daarom niet gezien worden als dat ze elkaar uitsluiten, maar ze moeten worden gezien als verschillende soorten lenzen die diverse aspecten van dezelfde situatie benadrukken. Sommige onderzoeken richten zich op één aspect, terwijl andere onderzoeken zich richten op meerdere aspecten en/of hun onderlinge relaties. Omdat dit onderzoek zich richt op het cognitieve paradigma van framen zullen daarom de cognitieve categorieën van Dewulf et al. (2009) worden toegelicht.

Om te beginnen gaat het bij het framen van cognitieve kwesties ("*cognitive issue frames*") volgens Dewulf et al. (2009) om: "hoe partijen inhoudelijke vraagstukken in een situatie cognitief representeren" (p. 166). De eigenschappen en karakteristieken die worden toegeschreven aan een kwestie brengen in kaart hoe een kwestie wordt geframed. Binnen dit onderzoek heeft dit bijvoorbeeld betrekking op de eigenschappen en karakteristieken die sportaanbieders toeschrijven aan de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Daarnaast gaat het bij het framen van cognitieve identiteiten en relaties ("*cognitive identity & relationships*") om het feit dat iemand frames kan hebben over zichzelf (identity), anderen (characterization) en relaties (relational). Allereerst categoriseren mensen hun sociale omgeving door het gebruik van een relatief beperkt aantal van categorieën waarmee ze de identiteit van anderen framen, net zoals hun eigen identiteiten.

Frames over anderen worden ook wel "*characterization frames*" genoemd. Characterization frames zijn positieve, negatieve of neutrale afbeeldingen van andere disputanten. Een characterization frame is een manier van het beschrijven van mensen en het oordelen over deze mensen. Het frame bevat expliciete of impliciete verwachtingen over hoe anderen zich zouden moeten gedragen. Binnen dit onderzoek heeft dit betrekking op de verwachtingen van sportaanbieders over hoe sporters met een beperking zich zouden moeten gedragen ten aanzien van de toegankelijkheid van een sportaccommodatie.

De "*Identity frames*" daarentegen hebben betrekking op hoe een individu zichzelf ziet. Individuen kunnen zichzelf bijvoorbeeld framen als "*champions*" of bijvoorbeeld als "*victims*" van iemand anders zijn actie of beleid (p. 168-169). Binnen dit onderzoek kan dat betrekking hebben op de kenmerken die sportaanbieders zichzelf toeschrijven ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Tevens kunnen individuen ook frames genereren over de relatie die zij hebben met anderen. Er zijn twee "*relational frames*", namelijk: "*power frames*" en "*trust frames*". Wanneer individuen gebruik maken van een "*power frame*", brengen zij structuren van verwachtingen over status, of ze superieur of lager zijn dan anderen. Individuen kunnen ook cognitieve opvattingen hebben over de vraag of hun relaties met anderen gekenmerkt kunnen worden als betrouwbaar of als onbetrouwbaar (Dewulf et al., 2009). Binnen dit onderzoek heeft dit bijvoorbeeld betrekking op hoe sportaanbieders hun relatie met sporters met een beperking omschrijven ten aanzien van de toegankelijkheid van een sportaccommodatie.

Tot slot gaat het bij het framen van cognitieve processen (*“cognitive process frames”*) om de cognitieve representaties van een interactieproces. Dit frame verschaft individuen een gedrags-script voor diverse sociale processen. Scripts worden gedefinieerd als schema’s die een opeenvolging van gebeurtenissen bevatten voor specifieke situaties (situational scripts) of specifieke plannen voor een actie (planning scripts) (Dewulf et al., 2009). Binnen dit onderzoek kunnen de specifieke plannen die sportaanbieders hebben om iets te gaan doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie in kaart worden gebracht.

Omdat dit onderzoek zich richt op het cognitieve paradigma zal hier gebruik worden gemaakt van de cognitieve categorieën van frames.

Allereerst zal gekeken worden naar hoe de sportaanbieders het inhoudelijke vraagstuk omtrent toegankelijkheid cognitief representeren (issue frames).

Vervolgens zal gekeken worden naar hoe de sportaanbieders hun rol framen ten aanzien van toegankelijkheid, maar ook de rol van sporters met een beperking (identity & relationships frames) en de relatie tussen sportaanbieders en sporters met een beperking.

Tot slot zal gekeken worden naar hoe het proces omtrent toegankelijkheid door de sportaanbieders wordt geframed (process frames).

3. Literatuurstudie

3.1 Beeldvorming over mensen met een beperking

Eén van de gemeenschappelijke visies met betrekking tot het concept “framen” is dat een kwestie kan worden begrepen of kan worden geconstrueerd op verschillende manieren. Dit heeft als gevolg dat dan ook op verschillende manier gekeken kan worden naar mensen met een beperking. Wuyts (2010) stelt dan ook dat, net als bij cognitieve framing, onze denkbeelden worden gevormd door kennis en ervaringen die in het leven worden opgedaan en dat daarom de denkbeelden over mensen met een beperking van individu tot individu kunnen verschillen. Leegwater & Lubbinge (2005) en Kramer & Van Waveren (2007) hebben onderzoek gedaan naar de mening van de Nederlandse bevolking ten aanzien van mensen met een beperking in de maatschappij.

Allereerst laten Leegwater & Lubbinge (2005) zien dat de Nederlandse bevolking bij een beperking denkt aan lichamelijke- en verstandelijke beperkingen. Bij een lichamelijke beperking wordt dan gedacht aan blindheid, het missen van lichaamsdelen en verlamming. Aangegeven wordt dat mensen met een lichamelijke beperking vooral herkend worden aan een rolstoel/scootmobiel en de manier van bewegen. Bij een verstandelijke handicap is het voor de Nederlandse bevolking lastig om verstandelijke handicaps op te noemen en als een handicap genoemd wordt, blijkt het syndroom van Down het meest bekend is. Iemand met een verstandelijke beperking wordt vooral herkend aan het uiterlijk, de manier van bewegen en het gedrag (Leegwater & Lubbinge, 2005).

Daarnaast geven Leegwater & Lubbinge (2005) aan dat mensen met een beperking verschillende problemen tegenkomen in de maatschappij. Een gemiddelde Nederlander denkt dan ook dat iemand met een lichamelijke beperking vooral mobiliteitsproblemen ervaart en dat iemand met een verstandelijke beperking vooral sociaal isolement als probleem ervaart.

Niet alleen mensen met een beperking zelf ervaren problemen in de maatschappij, maar de maatschappij ervaart ook problemen met mensen met een beperking. Bij mensen met een lichamelijke beperking wordt onder andere onbegrip en angst genoemd. Bij een verstandelijke beperking gaat het met name om begripsvermogen, onwetendheid over gedrag en onwetendheid over de intellectuele vermogens van de persoon met een verstandelijke beperking (Leegwater & Lubbinge, 2005).

Het onderzoek van Kramer & Van Waveren (2007) is daarentegen gericht op het vergelijken van wat mensen met een beperking over zichzelf zeggen en wat mensen met een beperking verwachten wat het beeld van de buitenwereld zal zijn.

Allereerst komt naar voren dat een derde van de mensen met een beperking zich wel eens anders dan anderen voelt en bijna de helft heeft het idee minder mogelijkheden te hebben om zichzelf te ontwikkelen door zijn of haar beperking, maar ook omdat de samenleving daar niet op ingesteld is. Ook wordt aangegeven dat mensen met een beperking zelf proberen om het beeld dat de buitenwereld van hen heeft te veranderen. Zij proberen dit door over hun beperking te praten of uitleg te geven en door zoveel mogelijk deel te nemen aan de “normale dingen in de samenleving”. Tevens voelt een derde van de mensen met een beperking zich vaak slecht begrepen door de buitenwereld. Als mensen met een beperking hulp van buitenaf aangeboden krijgen, ervaart men dit over het algemeen als prettig.

Volgens Kramer & Van Waveren (2007) “komt het beeld van de buitenwereld niet altijd overeen met wat mensen met een beperking over zichzelf zeggen” (p. 37). Dit uit zich bijvoorbeeld in het feit “dat mensen met een beperking meestal niet gezien worden als “anders dan anderen”, maar dat mensen met een beperking zichzelf wel eens “anders” voelen” (p. 39). Volgens Kramer & Van Waveren (2007) “vindt 86 procent van de mensen zonder beperking dat mensen met een beperking hetzelfde zijn als andere mensen” (p. 39). Als vervolgens gekeken wordt naar hoe mensen zonder beperking de omgang met mensen met een beperking beleven, “gaat 45 procent van de mensen zonder beperking naar eigen zeggen niet anders om met mensen met een beperking dan met

mensen zonder beperking” (p. 41). “Deze mensen geven dan ook aan dat ze niet meteen de helpende hand bieden zodra ze met een persoon met een beperking in aanraking komen. Aangegeven wordt dat alleen een helpende hand wordt geboden als iemand daar expliciet om vraagt” (p. 44). “Bij de mensen die wel eens “anders” omgaan met mensen met een beperking gebeurt dit soms bewust en soms onbewust” (p. 42). “Het “anders” omgaan komt er meestal op neer dat men rekening houdt met de beperkingen en dat men hulp biedt (ook als het niet nodig is)” (p. 42-43). “66 procent van de mensen zonder beperking geeft aan dat mensen met een beperking iets zouden moeten veranderen in de manier waarop ze met hun beperking omgaan. Het belangrijkste punt dat hierbij genoemd wordt, is dat mensen met een beperking beter aan zouden moeten geven wat van iemand zonder beperking wordt verwacht.

Het onderzoek van Leegwater & Lubbinge (2005) geeft tot slot aan dat 80 procent van de mensen (zeer) positief staat tegenover de stelling dat iemand met een beperking lid wordt van hun sportvereniging.

3.2 Belemmerende & beïnvloedende factoren sportparticipatie mensen met een beperking

Het beeld bestaat dat mensen met een beperking kunnen profiteren van een fysieke en actieve leefstijl en dat een lidmaatschap bij een sportvereniging daarom van belang kan zijn voor mensen met een beperking. Von Heijden et al. (2013) geven aan dat ondanks het feit dat een fysieke- en actieve leefstijl bevorderend kan werken voor mensen met een beperking, zij toch knelpunten of belemmeringen ervaren om te (gaan) sporten.

Zowel Von Heijden et al. (2013) en Van der Ploeg, van der Beek, Van der Woude en Van Mechelen (2004) maken onderscheid tussen omgevings- en persoonlijke factoren die de fysieke activiteit van mensen met een beperking kunnen belemmeren of bevorderen.

Onder de omgevingsfactoren verstaan Von Heijden et al. (2013) de fysieke- en sociale omgeving waarin mensen leven. Deze factoren bevinden zich buiten het individu en kunnen een positieve of negatieve invloed hebben op de participatie van het individu als lid van de samenleving en op het uitvoeren van activiteiten van het individu. Van der Ploeg et al. (2004) stellen dat de sociale omgeving betrekking heeft op de mening van familie, vrienden, collega's en professionals, maar ook de algemene mening in de maatschappij. Binnen de fysieke omgeving kan volgens Van der Ploeg et al. (2004) een onderscheid gemaakt worden tussen barrières en facilitatoren (kan gezien worden als het tegenovergestelde van barrières). Barrières in de omgeving die van invloed kunnen zijn op het fysieke actieve gedrag zijn bijvoorbeeld slecht vervoer, slechte beschikbaarheid en toegankelijkheid van apparatuur en gebouwen en natuurlijke faciliteiten om meer lichamelijk actief te worden, gebrek aan hulp om lichamelijk actief te zijn, niet alleen fysiek actief willen zijn en tot slot het ervaren van ongemak van lichamelijke activiteit in het gezelschap van personen zonder beperking. Facilitatoren die Van der Ploeg et al. (2004) noemen, zijn bijvoorbeeld het hebben van een toegankelijk park in de buurt voor een wandeling, goede vervoersmogelijkheden, het hebben van toegang tot apparatuur en het hebben van sociale contacten terwijl men fysiek actief is. Von Heijden et al. (2013) vullen deze factoren in de directe omgeving van mensen met een beperking nog aan met factoren in de bredere omgeving, zoals normen en waarden, formele wetten en regels, organisaties, instellingen, communicatie en transport, werk en overheidsdiensten.

Persoonlijke factoren daarentegen hebben volgens Von Heijden et al. (2013) te maken met de individuele achtergrond van het leven van een individu en bestaan uit kenmerken van het individu die geen deel uitmaken van de functionele gezondheidstoestand (p. 34). Van der Ploeg et al. (2004) stellen dat het hier gaat om demografische-, biologische-, cognitieve- en gedragsfactoren. Voor mensen met een beperking is hun gezondheid een belangrijke kenmerk voor fysiek actief gedrag. Andere persoonlijke kenmerken zijn volgens Van der Ploeg et al. (2004) de houding richting fysiek actief gedrag, zelfvertrouwen en persoonlijke barrières en facilitatoren.

Bij de onderzoeken van Von Heijden et al. (2013) en Van der Ploeg et al. (2004) moet aangegeven worden dat deze omgevings- en sociale factoren en de fysieke activiteit van mensen met een beperking worden gezien als een universeel en causaal verband. De framing-theorie gaat echter uit van het feit dat een kwestie kan worden begrepen op verschillende manieren of kan worden geconstrueerd in verschillende vormen. Daarmee richt de framing-theorie zich meer op zowel overeenkomstige als ook op unieke betekenissen in de lokale situaties. De omgevings- en sociale factoren kunnen dus per sportaanbieders en per sporter met een beperking verschillend worden ervaren.

3.3 Fysieke- & sociale toegankelijkheid van sportaccommodaties

Dit onderzoek zal zich alleen richten op de fysieke en sociale omgeving (Von Heijden et al., 2013; Van der Ploeg et al., 2004). Ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking wordt in plaats van omgevingsfactoren ook wel gesproken over de fysieke- en sociale toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Fysieke toegankelijkheid

“De fysieke toegankelijkheid gaat over de toegankelijkheid van de bebouwde omgeving en openbare gebouwen, woningen, straten, pleinen, speeltuinen en dergelijke” (Versterking CliëntenPositie, 2007, p. 7). “Het gaat bij de fysieke toegankelijkheid om het feit dat de gebruiksruidten bruikbaar zijn voor iedereen” (Van Lindert & Scholten, 2016, p. 288). Dat sportaccommodaties bijvoorbeeld bruikbaar zijn voor sporters met een beperking. Verschillende factoren spelen daarin een rol, zoals:

- Bereikbaarheid: het gebouw moet goed bereikbaar zijn, bijvoorbeeld door middel van openbaar vervoer. Daarnaast gaat het ook om de aanwezigheid van bijvoorbeeld een hellingbaan en een invalide parkeerplaats dicht bij de deur.
- Toegankelijkheid: iedereen moet het gebouw in kunnen komen. Dit betekent dat deuren breed genoeg moeten zijn en makkelijk te openen moeten zijn.
- Bruikbaarheid: alle ruimtes en alles wat er binnen de ruimtes te beleven valt moet voor iedereen te gebruiken zijn.
- Uitgangelijkheid: in geval van nood moet men snel en veilig kunnen vluchten.
- Toegankelijke informatie: de informatie ter plaatse moet begrijpelijk en leesbaar zijn

(Versterking CliëntenPositie, 2007).

Sociale toegankelijkheid

Bij de sociale toegankelijkheid, ook wel mentale toegankelijkheid genoemd, gaat het om het feit dat rekening gehouden wordt met mensen die een beperking hebben (Versterking CliëntenPositie, 2007).

Hierbij speelt omgang door personeel en publiek een belangrijke rol, of mensen met een beperking zich welkom voelen, maar ook of zij op een prettige manier aangesproken en geholpen worden door bijvoorbeeld personeel en/of publiek van een sportaccommodatie. De sociale toegankelijkheid bestaat dan uit de houding en bejegening van medewerkers van sportaccommodaties. Het heeft betrekking op de manier waarop medewerkers en publiek mensen met een beperking aanspreken (rustige, vriendelijke en open houding) en of zij ondersteuning aanbieden. Daarnaast heeft de sociale toegankelijkheid ook betrekking op de wijze waarop bezoekers en/of gebruikers in de sportaccommodatie de mogelijkheid hebben om met andere bezoekers en/of gebruikers contact te hebben (Van Lindert & Scholten, 2016).

Kennis en houding zijn belangrijke aspecten die invloed hebben op de sociale toegankelijkheid. Het verhogen van het bewustzijn en het verminderen van negatieve houdingen zijn vaak de eerste stap naar het creëren van een (sociaal) toegankelijke omgeving voor mensen met een beperking. Negatieve beeldvorming en taal, stereotypen en stigma's blijven anders bestaan voor mensen met een beperking. Negatieve houdingen ten opzichte van mensen met een beperking kunnen resulteren

in een negatieve behandeling van mensen met een beperking. Mensen met een beperking hebben dan de neiging bepaalde plaatsen te vermijden en hun routines te veranderen (WHO, 2011).

3.4 Sporters met een beperking & toegankelijkheid van sportaccommodaties

Van Impelen (2016) heeft onderzoek gedaan naar de (fysieke en sociale) toegankelijkheid van de sportaccommodaties vanuit het perspectief van sporters met een fysieke beperking.

Allereerst laat het onderzoek zien dat mensen met een fysieke beperking meer moeilijkheden ervaren om toegang te krijgen tot een sportaccommodatie. Volgens Van Impelen (2016) heeft dit te maken met het feit “dat zij meer belemmeringen tegen komen op zowel fysiek, sociaal als mentaal gebied” (p.3).

Daarnaast ondervinden de sporters met een beperking volgens Van Impelen (2016) dat zij “anders zijn”, doordat zij niet overal aan kunnen meedoen en gebruik van kunnen maken. Tevens krijgen sporters met een beperking het gevoel dat ze “anders zijn” doordat zij ervaren dat er nadrukkelijk naar hen gekeken wordt door sporters zonder beperking. Hierdoor ervaren sporters met een beperking dat de sporter zonder beperking “doorgaans als norm geldt voor het inrichten van de fysieke omgeving van een sportaccommodatie” (p. 3).

Dit heeft volgens Van Impelen (2016) consequenties op het sport- en beweeggedrag van mensen met een fysieke beperking.

“Enerzijds kan dit resulteren in zowel actief of acceptierend gedrag. De sporters met een beperking die actief gedrag vertonen, kaarten verbeterpunten op het gebied van toegankelijkheid bij sportaccommodaties aan bij de sportaanbieders” (p. 4).

“Anderzijds kunnen de belemmeringen ook zorgen voor een houding waarin de sporters met een fysieke beperking de situatie accepteren. Gerelateerd gedrag hieraan is dat zij ruimtes binnen de sportaccommodatie ontwijken of belemmeringen niet meer melden, omdat zij niet gezien willen worden als een zeurkous of betweter” (p. 4).

3.5 Sportaanbieders & de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking

Er is echter niet of nauwelijks literatuur te vinden over hoe sportaanbieders, de in paragraaf 3.2 beschreven, omgevingsfactoren als een belemmering ervaren ten aanzien van de (fysieke en sociale) toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Shields & Synnot (2014) hebben één onderzoek gevonden waarin het perspectief van medewerkers die met mensen met een beperking werken is toegelicht. Shields & Synnot (2014) geven daarnaast aan dat er geen studie te vinden is, die zich richt op het perspectief van medewerkers die in de sport- en recreatiesector werkzaam zijn.

Volgens Shields & Synnot (2014) is het van belang om het perspectief van medewerkers die in de sport- en recreatiesector werkzaam zijn in kaart te brengen, omdat zij zich in een ideale positie bevinden om de participatie van fysieke activiteiten te promoten onder mensen met een beperking. Dit vanwege hun rol in het ontwerp, de organisatie en het leveren van activiteiten.

Omdat er weinig beschikbare literatuur ten aanzien van het perspectief van medewerkers is, hebben Shields & Synnot (2014) in Australië een verkennend onderzoek gedaan naar dat wat medewerkers, die werkzaam zijn in de sport- en recreatiesector, waarnemen als barrières en facilitatoren om kinderen met een beperking te betrekken in lichamelijke activiteiten en gemeenschap sporten (p. 2081). Uit dit onderzoek kwamen 25 facilitatoren en 20 barrières die van invloed zijn op de participatie van fysieke activiteit voor kinderen met een beperking. Shields & Synnot geven bij beide waarnemingen een top vijf aan.

De top vijf van barrières is als volgt: ontoegankelijke voorzieningen, niet-inclusieve aanbieders (aanbieders die niet bereid zijn om te helpen of te veranderen om mensen met een beperking op te vangen), vervoer en een gebrek aan relevante mogelijkheden of gebrek aan keuze en tot slot de kosten (p. 2080). Naast deze top vijf kwamen nog andere barrières naar voren, zoals gebrek aan personeel en vrijwilligersvaardigheden, gebrek aan begrip over beperkingen, gebrek aan aangepaste apparatuur en bijvoorbeeld geen geld om aangepaste apparatuur aan te schaffen.

De top vijf van facilitatoren is als volgt: gastvrije aanbieders, ondersteuning en aanmoediging van ouders en anderen, inclusieve aanbieders, aanpasbare benaderingen (inclusief aanpasbare apparatuur) en toegankelijkheid van voorzieningen (p. 2080). Naast deze top vijf kwamen nog andere facilitatoren naar voren, zoals vervoer, bekwaam personeel, onderwijs over beperkingen, keuze van relevante mogelijkheden, organisatorische financiële steun en lage kosten.

Binnen het onderzoek van Shields & Synnot (2014) is aan de top vijf van facilitatoren en barrières te zien dat medewerkers in de sport- en recreatiesector aspecten noemen die ondergebracht kunnen worden onder de fysieke toegankelijkheid van sportaccommodaties (bijvoorbeeld ontoegankelijke voorzieningen) en onder de sociale toegankelijkheid van sportaccommodaties (bijvoorbeeld gastvrije aanbieders en ondersteuning).

Aangegeven moet worden dat de hiervoor genoemde barrières en facilitatoren, die van invloed zijn op het betrekken van kinderen met een beperking bij lichamelijke activiteiten, worden benaderd als objectieve waarheden. Daarbij wordt geen rekening gehouden met het feit dat kwesties op verschillende manieren begrepen of in verschillende vormen geconstrueerd kunnen worden, hetgeen wat wel centraal staat in de framing-theorie. De barrières en facilitatoren kunnen dus per sportaanbieder verschillend worden ervaren. Deze verschillende ervaringen van sportaanbieders ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking staan binnen dit onderzoek centraal.

4. Methodologie

Dit hoofdstuk gaat in op de wijze van het verzamelen van data voor dit onderzoek. Allereerst zal in paragraaf 4.1 worden toegelicht vanuit welk perspectief dit onderzoek is benaderd. Vervolgens staan in paragraaf 4.2 de onderzoeksmethoden en de dataverzameling centraal. In paragraaf 4.3 zal besproken worden hoe de respondenten zijn geselecteerd voor dit onderzoek. Paragraaf 4.4 licht toe hoe de data van dit onderzoek zijn geanalyseerd. Tot slot zal in paragraaf 4.5 worden toegelicht op welke manier rekening is gehouden met de betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek.

4.1 Onderzoeksperspectief

Dit onderzoek gaat uit van een constructivistisch onderzoeksperspectief. Hierbij wordt gesteld dat meerdere werkelijkheden naast elkaar kunnen bestaan (Edwards & Skinner, 2009). De werkelijkheid is een constructie van de menselijke geest die gevormd is door ervaringen. Deze is daarom afhankelijk van het individu en kan worden veranderd met nieuwe informatie (Guba & Lincoln, 1994 in: Edwards & Skinner, 2009). Mensen kunnen daardoor op verschillende manieren een betekenis opbouwen, zelfs in relatie tot hetzelfde fenomeen. Daarom kan betekenis of waarheid niet als objectief worden omschreven (Crotty, 1998 in; Edwards & Skinner, 2009). In dit onderzoek is niet gezocht naar één objectieve waarheid, maar is gezocht naar een gedeelde constructie van de werkelijkheid van sportaanbieders. De betekenis die sportaanbieders geven aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking staat dan ook centraal in dit onderzoek. Dit onderzoeksperspectief sluit dan ook aan bij de framing-theorie (hoofdstuk 2) van waaruit het onderzoek wordt benaderd.

4.2 Methode dataverzameling

Bij de uitvoering van dit onderzoek is gekozen voor een kwalitatieve dataverzameling. Dit heeft via twee verschillende methoden plaatsgevonden, namelijk: een literatuurstudie en semi-gestructureerde interviews.

4.2.1 Literatuurstudie

De literatuurstudie is ondersteunend geweest bij het ontwikkelen van de onderzoeksvragen, methoden en het identificeren van kwesties die relevant zijn voor het onderwerp van het onderzoek (Edwards & Skinner, 2009). Door middel van de literatuurstudie is in kaart gebracht wat in de literatuur al bekend en onderzocht is ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Hierdoor is naar voren gekomen waar nog gaten in de literatuur zitten.

“A review of the literature can help in limiting the research problem and in defining it better. It can also reveal gaps in the organized knowledge in the area” (Edwards & Skinner, 2009, p. 59).

Eenzijds is (beperkte) literatuur te vinden over de ervaringen van sporters met een beperking met betrekking tot de toegankelijkheid van sportaccommodaties. Anderzijds is literatuur te vinden over de richtlijnen en eisen waar de toegankelijkheid van een sportaccommodatie aan moet voldoen voor sporters met een beperking. De gaten in de literatuur bleken naar voren te komen op het gebied van de sportaanbieders. Gebleken is dat in de literatuur weinig bekend is over welk perspectief sportaanbieders hanteren ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. De literatuurstudie is met name voorafgaand aan de dataverzameling uitgevoerd.

4.2.2 Semi-gestructureerde interviews

Naast de literatuurstudie is in dit onderzoek ook gebruik gemaakt van semi-gestructureerde interviews. Een semi-gestructureerd interview is een vorm van een gesprek waarin de interviewer vragen stelt over gedragingen, opvattingen, houdingen en ervaringen ten aanzien van een bepaald

sociaal verschijnsel van de geïnterviewde (Boeije, 't Hart & Hox, 2009). In dit onderzoek is bewust gekozen voor deze manier van interviewen. Dewulf et al. (2009) stellen dat bij een onderzoek waarin het concept “framing” vanuit het cognitieve paradigma wordt gebruikt, het best gebruik gemaakt kan worden van interviews. Door middel van semi-gestructureerde interviews zijn de gedragingen, opvattingen en houdingen van sportaanbieders ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking in beeld gebracht. Met als bedoeling om de cognitieve frames van sportaanbieders ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking naar voren te laten komen.

Bij de semi-gestructureerde interviews is ter ondersteuning gebruik gemaakt van een topiclijst (bijlage I). Een topiclijst is opgebouwd aan de hand van topics, die worden afgewisseld met een aantal vragen en punten waarop doorgevraagd kan worden (Boeije et al., 2009). De semi-gestructureerde interviews zijn gehouden langs de lijnen van de cognitieve frames (cognitive issue frame, cognitive identity frame, cognitive characterization frame, cognitive relational frame en het cognitive process frame), zoals beschreven in het theoretisch kader (hoofdstuk 2). Deze cognitieve frames zijn terug te vinden als topics op de topiclijst.

Allereerst is het *“cognitive issue frame”* terug te vinden als topic, zodat bij sportaanbieders de karakterisering en eigenschappen achterhaald konden worden die zij toeschrijven aan toegankelijkheid. Gevraagd is bijvoorbeeld aan sportaanbieders waar een goed toegankelijke sportaccommodatie aan voldoet.

Daarnaast is het *“cognitive identity & relationship frame”* terug te vinden als topic, zodat achterhaald kon worden welke frames de sportaanbieders over zichzelf (*“cognitive identity frame”*), over anderen (*“cognitive characterization frame”*) en over de relatie met anderen hebben (*“cognitive relational frame”*) ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Het *“cognitive identity frame”* is geprobeerd te achterhalen door onder andere te vragen aan sportaanbieders hoe zij afgebeeld zouden willen worden door sporters met een beperking. Het *“cognitive characterization frame”* is geprobeerd te achterhalen door vragen te stellen die betrekking hebben op de mate waarin sporters met een beperking, naar het idee van de sportaanbieders, een verantwoordelijkheid hebben in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Het *“cognitive relational frame”* is geprobeerd te achterhalen door vragen te stellen over hoe sportaanbieders de relatie met sporters met een beperking zouden omschrijven.

Tevens is het *“cognitive process frame”* terug te vinden als topic, zodat achterhaald kon worden welke plannen sportaanbieders hebben om iets te gaan doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Gevraagd is om te beschrijven hoe sportaanbieders het proces zouden aanpakken als zij iets zouden (moeten) gaan doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie.

Bij elk interview is gebruik gemaakt van deze topiclijst en zijn dezelfde topics aan bod gekomen. De topiclijst is echter niet bij alle interviews in dezelfde volgorde gebruikt. Geprobeerd is om de geïnterviewden te volgen als zij over bepaalde onderwerpen begonnen te praten (Boeije et al., 2009).

4.3 Selectie respondenten

Dit onderzoek richt zich op de groep sportaanbieders in de gemeente Utrecht. In de selectie van de respondenten is rekening gehouden met de diversiteit binnen de groep sportaanbieders in deze gemeente. Gekozen is om vanuit elke categorie sportaanbieder (paragraaf 1.3.3) respondenten te spreken. Op deze manier is geprobeerd om een zo'n divers en gevarieerd mogelijk inzicht te krijgen in hoe sportaanbieders de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking “framen”. Naast verschillende soorten sportaanbieders is binnen de selectie van de respondenten ook rekening gehouden met verschillende soorten sportaccommodaties en verschillende soorten sporten. Tot slot is binnen de selectie van de respondenten ook rekening gehouden met het feit of een specifiek sportaanbod aanwezig was voor sporters met een beperking.

Binnen dit onderzoek zal uiteindelijk geen vergelijking worden gemaakt tussen de verschillende categorieën sportaanbieders. Geprobeerd is om een zo'n breed mogelijk beeld te geven van hoe sportaanbieders de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking in de gemeente Utrecht "framen".

De selectie van deze sportaanbieders heeft op verschillende manieren plaats gevonden. Allereerst is gebruik gemaakt van de "AccommodatieMonitor Sport" (AMS) en het Databestand SportAanbod (DSA) van het Mulier Instituut, waarin alle sportaccommodaties in Nederland zijn opgenomen. Ten tweede is gebruik gemaakt van het netwerk van het Mulier Instituut, waardoor in contact gekomen kon worden met verschillende sportaanbieders.

In totaal zijn 18 respondenten geïnterviewd. Deze respondenten bevonden zich allemaal in de gemeente Utrecht. Een overzicht van het aantal geselecteerde sportaanbieders per categorie sportaanbieder (paragraaf 1.3.3) is als volgt:

- Categorie A: 2 sportaanbieders
- Categorie B1: 3 sportaanbieders
- Categorie B2: 4 sportaanbieders
- Categorie B3: 3 sportaanbieders
- Categorie B4: 3 sportaanbieders
- Categorie C: 3 sportaanbieders

Van alle respondenten zijn zes sportaanbieders die een sportaanbod hebben voor sporters met een beperking binnen hun sportaccommodatie, waarvan drie sportaanbieders over een sportaanbod beschikken dat daadwerkelijk alleen door sporters met een beperking uitgevoerd kan worden. De overige 12 sportaanbieders hadden geen specifiek sportaanbod voor sporters met een beperking, maar daarvan gaven drie sportaanbieders aan dat sporters met een beperking wel gebruik maken van de sportaccommodatie. De respondenten bieden verschillende sporten aan, zoals voetbal, volleybal, tennis, zwemmen, squash, fitness, duiken en hockey.

4.4 Methode dataverwerking en analyse

Alle semi-gestructureerde interviews zijn met een voice-recorder opgenomen en letterlijk getranscribeerd. Vervolgens is de verzamelde data geanalyseerd met behulp van coderen. Het coderen is gedaan aan de hand van drie stappen, namelijk open coderen, axiaal coderen en selectief coderen. Bij het coderen is gebruik gemaakt van het programma MAXQDA.

In eerste instantie is een aanvang gemaakt met het open coderen van de verzamelde data. Dit houdt in dat de verzamelde data ingedeeld zijn in fragmenten en aan elk fragment een code is gekoppeld (Boeij et al., 2005). Het open coderen heeft er voor gezorgd dat thema's naar voren zijn gekomen waar niet expliciet naar is gevraagd in de interviews, maar die vervolgens wel ingepast konden worden in één van de cognitieve frames (cognitive identity frame, cognitive process frame, cognitive issue frame, cognitive characterization frame en het cognitive relational frame) waar langs de interviews zijn gehouden. Dit is vooral van toepassing geweest bij het "*cognitive issue frame*", "*cognitive characterization frame*" en het "*cognitive relational frame*".

Allereerst kwamen met behulp van het open coderen codes naar voren, die onder gebracht konden worden bij het "*cognitive issue frame*". Bij het "*cognitive issue frame*" is, zoals aangegeven in paragraaf 4.2.2, onder andere gevraagd naar datgene waar volgens de sportaanbieders een goed toegankelijke sportaccommodatie aan moet voldoen. De invulling daarvan is naar voren gekomen door middel van open codering. Codes die hierbij naar voren zijn gekomen, zijn onder andere fysieke aspecten, lichamelijke- en verstandelijke beperking, financiën, vraag & aanbod en vrijwilligers.

Daarnaast kwamen met behulp van het open coderen codes naar voren, die onder gebracht konden worden bij het "*cognitive characterization frame*". Bij het "*cognitive characterization frame*"

is, zoals aangegeven in paragraaf 4.2.2, expliciet gevraagd naar de verwachtingen die sportaanbieders hebben van sporters met een beperking ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Het open coderen bracht hierbij ook verwachtingen naar voren met betrekking tot andere partijen, zoals de gemeente (Utrecht), personeel in de sportaccommodatie en architecten.

Tevens kwamen met behulp van het open coderen ook codes naar voren, die onder gebracht konden worden bij het *“cognitive relational frame”*. Bij het *“cognitive relational frame”* is, zoals aangegeven in paragraaf 4.2.2, gevraagd naar de relatie tussen sportaanbieders en sporters met een beperking. De invulling van deze relatie is eveneens naar voren gekomen door middel van open codering. De codes die hierbij naar voren kwamen, waren onder andere *“anders dan anderen”* en *“niet anders dan anderen”*.

Vervolgens is met behulp van het axiaal en selectief coderen structuur aan gebracht in de verzamelde data door deze te ordenen. Allereerst is structuur aangebracht in de codes door ze te plaatsen in een codeboom (bijlage II). Vervolgens zijn de codes ingepast in de cognitieve frames, aan de hand waarvan ook de resultaten van dit onderzoek besproken zullen worden in hoofdstuk 5.

4.5 Betrouwbaarheid & validiteit

4.5.1 Betrouwbaarheid

Volgens Boeije et al. (2009) gaat het bij de betrouwbaarheid van een onderzoek om het feit dat herhaling van de waarnemingen moet leiden tot een gelijke uitkomst. De betrouwbaarheid van dit onderzoek is gewaarborgd door de methode van dataverzameling te standaardiseren. Alle interviews zijn gehouden aan de hand van dezelfde topiclijst, uitgevoerd door dezelfde interviewer, opgenomen met een voice-recorder, direct na het interview getranscribeerd en hebben alle respondenten dezelfde informatie en uitleg gekregen aan het begin van het interview.

4.5.2 Validiteit

Bij de validiteit van een onderzoek gaat het volgens Boeije et al. (2009) er om dat gemeten wordt wat beoogd is om te meten. De validiteit van dit onderzoek is gewaarborgd op verschillende manieren.

De topiclijsten die zijn gebruikt in dit onderzoek zijn opgesteld aan de hand van het theoretisch kader (hoofdstuk 2). Op deze manier heeft de dataverzameling informatie opgeleverd waardoor de hoofd- en deelvragen beantwoord kunnen worden.

Volgens Boeije et al. (2009) wordt de validiteit bepaald door de juistheid van de interpretaties van de onderzoeker van de data en de analyseresultaten. Daarom zijn tijdens dit onderzoek de interpretaties van de data en de analyseresultaten bediscussieerd met de scriptie-, stagebegeleider en medestudenten. Door het bediscussiëren van de data en de analyseresultaten kon worden nagegaan of de onderzoeker het perspectief van de respondenten goed heeft begrepen en geïnterpreteerd.

De aanwezigheid van de onderzoeker kan ook consequenties hebben gehad voor de respondenten. De respondenten kunnen door de aanwezigheid van de onderzoeker hun gedrag en/of antwoorden aanpassen in bijvoorbeeld sociaal wenselijk gedrag en/of antwoorden (Boeije et al., 2009). Het thema *“sporters met een beperking”* in combinatie met het thema *“toegankelijkheid”* kan een gevoelig onderwerp zijn voor sportaanbieders en daarom sociaal wenselijk gedrag en/of antwoorden met zich mee brengen. Dat dit een gevoelig onderwerp was bij sportaanbieders kwam naar voren tijdens de verschillende interviews. Sommige sportaanbieders begonnen direct aan het begin van het interview over het feit waarom de toegankelijkheid van hun sportaccommodatie (nog) niet volledig in orde was voor sporters met een beperking. Op verschillende manieren is binnen dit onderzoek dan ook geprobeerd om de respondenten hun werkelijke ideeën te laten weergeven. Dit is bewerkstelligd door de interviews te houden op een locatie die vertrouwd is voor de respondenten. Binnen dit onderzoek zijn alle interviews gehouden bij de sportaccommodatie van de sportaanbieders. Vervolgens is de anonimiteit van de respondenten gewaarborgd. Aan het begin van elk interview is bij de respondent aangegeven dat hun namen en de namen van de sportaccommodatie niet vermeld zullen worden in het onderzoek.

5. Resultaten

De resultaten in dit hoofdstuk zullen beschreven worden langs de cognitieve frames (cognitive identity frame, cognitive process frame, cognitive issue frame, cognitive characterization frame en cognitive relational frame), die uiteen zijn gezet in het theoretisch kader (hoofdstuk 2).

5.1 Cognitive identity frame

Bij het “*cognitive identity frame*” gaat het volgens Dewulf et al. (2009) er om hoe een individu zichzelf ziet. In deze paragraaf zal beschreven worden hoe sportaanbieders zichzelf zien ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

De sportaanbieders zijn van mening dat zij als sportaanbieder een verantwoordelijkheid hebben in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. In plaats van verantwoordelijkheid spreken de sportaanbieders ook vaak over een sociale- en/of maatschappelijke verplichting. De sportaanbieders schrijven verschillende betekenissen toe aan deze verantwoordelijkheid.

Allereerst zijn sportaanbieders van mening dat zij zich meer bewust moeten zijn, meer moeten nadenken over en open moeten staan voor de toegankelijkheid van hun sportaccommodatie.

Daarnaast vinden zij dat zij ook daadwerkelijk actie moeten ondernemen in het doen van aanpassingen in de sportaccommodatie, die de toegankelijkheid ten goede komen.

Tevens geven zij aan dat zij zich moeten laten informeren over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Sportaanbieders vinden dat zij zelf moeten informeren bij sporters met een beperking en niet moeten gaan zitten wachten tot de informatie naar hen toe komt. Gevraagd moet bijvoorbeeld worden bij sporters met een beperking wat de sportaanbieder zou kunnen doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie.

“Dan kan je zeggen: “dan ga ik wel zitten wachten totdat ze komen, komen ze niet prima dan zal er ook wel niks aan de hand zijn!” Maar ik maak ook wel met regelmaat een rondje door het gebouw en we kennen de mensen wel een beetje hier natuurlijk. Ik ga ook informatie halen, dus het is niet zozeer alleen maar gaan zitten en wachten tot de informatie tot je komt. Nee het kan gewoon een praatje zijn over het weer, maar als er dan wat gezegd moet worden dan wordt het ook wel gezegd. Dus ik ga er niet bewust naar vissen van hé daar loopt iemand een beetje moeilijk ik zal eens gaan vragen of hij wel over de drempel komt. Nee, gewoon een praatje maken en een soort band opbouwen.”

Sportaanbieders vertellen dat zij zich daarnaast ook breder moeten laten informeren over hoe sporters met een beperking geholpen kunnen worden en of zij als sportaanbieder in aanmerking komen voor een subsidie voor de toegankelijkheid van hun sportaccommodatie en waar zij als sportaanbieder die subsidie dan zouden kunnen aanvragen.

Tot slot benoemen de sportaanbieders dat zij open moeten staan voor iedereen; in de basis moet iedereen welkom zijn in de sportaccommodatie, dus ook sporters met een beperking. Dit open staan heeft ook te maken met het feit dat men als sportaanbieder de tijd neemt voor deze doelgroep en daar geduldig mee om gaat.

De sportaanbieders zijn van mening dat zij deze verantwoordelijkheden hebben, omdat je als sportaanbieder een maatschappelijke verplichting hebt, niemand mag uitsluiten en iedereen moet kunnen sporten.

“Ik vind dat ze onderdeel van de maatschappij zijn en je moet als vereniging in principe dat soort mensen niet uitsluiten. Als alle sportverenigingen zouden zeggen: “gehandicapt, dat is te ingewikkeld voor ons”. Ja, dan kunnen die mensen eigenlijk niet sporten en zeker voor die groep als ze dat willen en kunnen sporten ook gewoon belangrijk is. Dus ik vind dat je daar een maatschappelijke verantwoordelijkheid in hebt.”

5.2 Cognitive process frames

Bij het “*cognitive process frame*” gaat het volgens Dewulf et al. (2009) om de representatie van sociale processen en laat een gedrags-script zien die specifieke plannen voor een actie bevat. In deze paragraaf zal beschreven worden welke specifieke plannen sportaanbieders hebben om in de toekomst iets te gaan doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Sportaanbieders noemen verschillende stappen die zij zouden (moeten) ondernemen wanneer zij iets zouden willen doen aan de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Allereerst geven zij aan een rondje te maken in de eigen sportaccommodatie om een inventarisatie te maken over wat aangepast moet worden voor een (meer) toegankelijke sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Naar aanleiding van deze inventarisatie zal gekeken worden naar verschillende aspecten, zoals 1) welke aanpassingen werkelijk uitgevoerd zouden moeten worden en welke aanpassingen wenselijk zijn voor sporters met een beperking, 2) aanpassingen voor sporters met een beperking en toeschouwers die eventueel een beperking hebben en 3) aanpassingen die gedaan kunnen worden op korte termijn en aanpassingen op lange termijn.

“Ik zou inventariseren waar de uitdaging zit. Onmogelijkheden hebben we hier niet, we hebben hier alleen maar uitdagingen. Die ga ik dan beschrijven en motiveren. Van daaruit ga ik kijken wie ik nodig heb om het voor elkaar te krijgen.”

Ook hebben sportaanbieders het voornemen een plan en begroting op te stellen, waardoor kosten en baten in kaart gebracht kunnen worden ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Naast een aantal interne stappen in de sportaccommodatie willen de sportaanbieders in gesprek gaan met verschillende betrokken partijen over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie, zoals sporters met een beperking, andere sportaanbieders, de gemeente, sportbonden en belangenbehartigers van sporters met een beperking.

Sporters met een beperking zouden sportaanbieders willen uitnodigen om samen een rondje te lopen door de sportaccommodatie, zodat de sporters met een beperking aan kunnen geven welke zaken belangrijk zijn in de toegankelijkheid van een sportaccommodatie.

“Ik zou als allereerst vragen aan de doelgroep wat zij nodig hebben. Dus de doelgroep echt uitnodigen en daarmee op pad gaan en een hele lijst maken met alle dingen die belangrijk zijn.”

Met de andere sportaanbieders zouden zij in gesprek willen gaan om te bekijken hoe de toegankelijkheid bij die sportaanbieders is geregeld. De voorkeur gaat hierbij uit naar sportaanbieders met hetzelfde sportaanbod, ten einde te bespreken wat zij juist wel en juist niet hebben aangepast in de sportaccommodatie.

Met de gemeenten zouden sportaanbieders willen bespreken welke aanpassingen de gemeente in de sportaccommodatie zou kunnen verrichten. Sportaanbieders geven aan dat zij de sportaccommodatie niet in eigendom hebben en dat zij daarom sporters met een beperking, die vragen hebben over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie, zouden doorverwijzen naar de gemeente.

Sportaanbieders zouden de sportbond(en) uit willen nodigen voor twee redenen: om te inventariseren wat nodig is om een sportaanbod voor sporters met een beperking op te zetten en om te inventariseren welke sportspecifieke aanpassingen er gedaan zouden moeten worden voor sporters met een beperking.

Bij de belangenbehartigers wil één sportaanbieder advies inwinnen over de doelgroep en de toegankelijkheid van een sportaccommodatie.

Dat de sportaanbieders het gesprek aan willen gaan met verschillende betrokken partijen, laat zien dat de sportaanbieders de samenwerking met de organisatorische context als een belangrijk criterium ervaren in het toekomstig proces van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Sportaanbieders noemen hiervoor verschillende redenen.

Zij zijn van mening dat dit een onderwerp is dat gezamenlijk moet worden opgepakt en niet door één persoon/partij aangepakt kan worden. Zonder samenwerking is het moeilijk om iets te doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

“Het kan niet zonder! Het is een omgeving waarin je zit met heel veel partijen die iets moeten vinden, die iets moeten willen, die iets moeten kunnen en die iets moeten doen. Het is een gebied waarin niemand het alleen kan. Dus als het ontbreekt aan de wil van samenwerken, dan wordt het heel erg moeilijk.”

Verschillende partijen zijn volgens sportaanbieders van elkaar afhankelijk met betrekking tot de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Zij stellen dat door middel van samenwerking in kaart gebracht kan worden wat de verschillende partijen voor elkaar kunnen betekenen. De sportaanbieders geven aan dat elke partij een eigen belang heeft en dat het daarom belangrijk is om inzicht te krijgen in hoe de verschillende partijen elkaar kunnen ondersteunen in die verschillende belangen.

Samenwerking wordt ook van belang gevonden, omdat de partijen elkaar kunnen informeren over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking en zich daarover dan meer bewust van kunnen worden.

Door middel van samenwerking kan de toegankelijkheid van de sportaccommodaties meer interregionaal aangepakt kan worden. Dit is volgens de sportaanbieders van belang, omdat sporters met een beperking een gespreide groep is. Door interregionale samenwerking kunnen de sporters met een beperking vaker en makkelijker gevonden worden.

5.3 [Cognitive issue frame](#)

Bij het *“cognitive issue frame”* gaat het volgens Dewulf et al. (2009) er om hoe partijen een inhoudelijk vraagstuk in een situatie cognitief representeren. Het open coderen bracht vijf kwesties naar voren aan de hand waarvan sportaanbieders de toegankelijkheid representeren, namelijk als:

1) een kwestie van fysieke aspecten, 2) een kwestie van sporters met een lichamelijk- & verstandelijke beperking, 3) een financiële kwestie, 4) een kwestie van vraag & aanbod en 5) een kwestie van vrijwilligers.

5.3.1 [Kwestie van fysieke aspecten](#)

Sportaanbieders denken bij de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking vooral en in eerste instantie aan **fysieke aspecten**, zoals (trap)treden, deuren, doorgangen, drempels, hellingen, kleedkamers, licht, lift, ondergrond, paden, openbaar vervoer, parkeergelegenheden, sanitaire voorzieningen, stoepjes en warm zwembad. De lift en de sanitaire voorzieningen zijn volgens de sportaanbieders de twee fysieke aspecten die het meest de fysieke toegankelijkheid belemmeren.

“Sowieso op sanitair vlak hebben sporters met een beperking behoefte aan aanpassingen, dan zijn er toch speciale douches en beugels om je aan vast te houden, ik noem maar wat. Een invalide toilet hebben wij hier, maar dat wordt eigenlijk meer als opslagruimte gebruikt. Als je daar naar het toilet wil dan moeten wij eerst eventjes opruimen. Voor mensen die in een rolstoel zitten of lastig ter been zijn, zijn dat belangrijke drempels. Hetzelfde geldt voor doorgangen, mensen met een rolstoel of elektrisch wagentje ergens langs moeten. Wij hebben gewoon overal trappen. Hier aan de achterkant bijvoorbeeld daar zit een hele steile, dat lijkt mij wel iets wat de toegankelijkheid lastig maakt. En verder parkeren, je moet toch dicht bij de deur kunnen parkeren, dan moet je invalide plekken hebben.”

Hierbij worden verschillende redenen genoemd waarom door de sportaanbieders vooral gedacht wordt aan fysieke aspecten bij de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Het zijn vooral de fysieke belemmeringen die in het oog springen bij de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Dit heeft te maken met het feit dat de fysieke aspecten zichtbaar zijn en de sportaanbieders op deze fysieke aspecten worden afgerekend door wet- en regelgeving ten aanzien van toegankelijkheid.

Vervolgens heeft het volgens sportaanbieders ook te maken met het feit dat de sporters met een beperking zelf de fysieke belemmeringen bij de sportaanbieders benadrukken.

De mening van sportaanbieders over de fysieke toegankelijkheid wordt volgens de sportaanbieders in belangrijke mate door de media gecreëerd. Eén sportaanbieder vertelt bijvoorbeeld dat er op televisie programma's zijn waar mensen testen of ze ergens makkelijk terecht kunnen. Het beeld dat hierin naar voren wordt gebracht beïnvloedt volgens sportaanbieders hun betekenissen ten aanzien van toegankelijkheid.

De fysieke aspecten van de toegankelijkheid van een sportaccommodatie zijn volgens de sportaanbieders niet alleen van belang voor sporters met een beperking, maar zijn ook van belang voor toeschouwers en bezoekers. Deze kunnen wel of geen beperking hebben. Bij de toeschouwers en bezoekers zonder beperking kan gedacht worden aan toeschouwers en bezoekers die een kinderwagen bij zich hebben.

Sportaanbieders noemen verschillende redenen waarom zij vooral en in eerste instantie aan de fysieke aspecten en minder aan **sociale aspecten** denken ten aanzien van toegankelijkheid.

Dat heeft te maken met het feit dat de sociale toegankelijkheid voor sportaanbieders niet altijd opgaat voor sporters met een beperking. Aangegeven wordt dat de sociale toegankelijkheid van toepassing is op zowel sporters met, als sporters zonder beperking. De sociale toegankelijkheid is iets dat volgens deze sportaanbieders algemeen aanwezig moet zijn binnen een sportaccommodatie.

De sociale toegankelijkheid voor sporters met een beperking wordt niet echt als een belemmering ervaren. Allereerst heeft dit te maken met het idee dat sportaanbieders verwachten dat het met de sociale toegankelijkheid wel goed zit, omdat het idee heerst dat sporters met een beperking niet anders worden bejegend in de sportaccommodatie dan sporters zonder beperking. Daarnaast wordt aangegeven dat de fysieke toegankelijkheid als een onmiddellijke belemmering wordt ervaren en de sociale toegankelijkheid niet.

“Je weet dat als er een gehandicapte aanwezig is in een rolstoel en dat als er geen lift is, je gewoon een heel groot probleem creëert, een onoverkomelijk probleem. Als je het over de sociale kant hebt, dan heb ik het idee dat dat geen issue is. Ik heb namelijk niet het idee dat gehandicapten hier anders worden bejegend dan alle anderen. Terwijl je je wel kunt voorstellen dat als je geen minder valide toilet hebt dat dat gewoon onmiddellijk een probleem is, terwijl ik denk dat dat sociale aspect niet onmiddellijk een probleem is.”

Er wordt minder snel aan sociale toegankelijkheid gedacht, omdat sportaanbieders vinden dat de sociale toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking iets is waar je als sportaanbieder van te voren geen rekening mee kan houden. Dit in tegenstelling tot de fysieke toegankelijkheid.

Wanneer sportaanbieders toch spreken over sociale toegankelijkheid noemen zij aspecten als begeleiding, omgang, acceptatie, communicatie, gastheerschap, hulp bieden, inleving personeel, kennis, open staan, toezicht, veilig gevoel, vindbaarheid en assistentiehonden. Hierbij wordt het aspect “begeleiding” het meest door sportaanbieders genoemd.

Zij verstaan hieronder de begeleiding tijdens het sporten. Sportaanbieders stellen dat specifieke kennis en kunde nodig is om mensen met een beperking aan het sporten te krijgen en te ondersteunen tijdens het sporten. Aangegeven wordt dat in de sportaccommodatie daarom mensen

aanwezig moeten zijn, die een opleiding hebben op het gebied van begeleiding van mensen met een beperking.

Dit heeft ook te maken met het ondersteunen van mensen met een beperking in de sportaccommodatie. Het gaat dan met name om dat mensen met een beperking geholpen worden om hun weg te vinden in de sportaccommodatie.

Onder sportaanbieders bestaat een verschil van mening over wie deze begeleiding zou moeten regelen. Sommige sportaanbieders menen dat sporters met een beperking zelf voor begeleiding moeten zorgen. Andere sportaanbieders menen daarentegen dat zij vinden dat zij als sportaanbieders moeten zorgen voor de begeleiding van sporters met een beperking.

Het aspect “omgang met sporters met een beperking” heeft volgens de sportaanbieders te maken met het gedag zeggen, een praatje maken en de aanspreekbaarheid, inleving en bereidwilligheid van het personeel in de sportaccommodatie. Het wordt van belang gevonden dat mensen met een beperking zich prettig en welkom voelen en het gevoel hebben dat ze zijn geïntegreerd in de sportaccommodatie. Dit heeft volgens de sportaanbieders te maken met het feit dat de sporters met een beperking zich serieus genomen en gesteund voelen.

“Begeleiding en gastvrijheid spelen dan een grote rol. Dat die gehandicapte zich ook thuis voelt, geaccepteerd voelt en ook er bij hoort. Dat zijn belangrijke zaken.”

Het aspect “gevoel van veiligheid” heeft te maken met het feit dat sporters met een beperking niet met de nek worden aangekeken in een sportaccommodatie en dat extra toezicht wordt gehouden op sporters met een beperking tijdens het sporten.

Ondanks het feit dat de sportaanbieders ook spreken over de sociale toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking, heerst onder sportaanbieders toch een dominant beeld over de fysieke toegankelijkheid. Dit dominante beeld van de fysieke toegankelijkheid heeft consequenties voor het handelen van sportaanbieders met betrekking tot de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Op basis hiervan zullen sportaanbieders eerder geneigd zijn fysieke aanpassingen te doen met betrekking tot de toegankelijkheid van de sportaccommodatie dan aanpassingen met betrekking tot de sociale toegankelijkheid.

5.3.2 Kwestie van lichamelijke- & verstandelijke beperking

Sportaanbieders beschrijven de toegankelijkheid van een sportaccommodatie als een kwestie die vooral van toepassing is op sporters met een lichamelijke- en verstandelijke beperking. Sporters met een auditieve- en visuele beperking worden niet tot nauwelijks genoemd in combinatie met de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Hieronder wordt per genoemde beperking een toelichting gegeven hoe hier door de sportaanbieders tegen aan gekeken wordt.

Lichamelijke beperking

Met betrekking tot de toegankelijkheid van een sportaccommodatie zijn de sportaanbieders van mening dat dit alleen van belang is voor mensen met een lichamelijke beperking. Hierbij spreken de sportaanbieders over het algemeen over mensen die in een rolstoel zitten en/of slecht ter been zijn. Aangegeven wordt dat bij sporters met een lichamelijke beperking met name de fysieke toegankelijkheid van belang is.

Verstandelijke beperking

Daarnaast noemen de sportaanbieders ook sporters met een verstandelijke beperking in combinatie met de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Dit geldt echter niet voor alle sportaanbieders. Een aantal van de sportaanbieders is expliciet gevraagd naar hun mening over de toegankelijkheid

voor sporters met een verstandelijke beperking. Daarbij gaven de sportaanbieders aan dat bij sporters met een verstandelijke beperking gedacht moet worden aan sporters met het Syndroom van Down of autisme. Hierbij werd erop gewezen dat de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een lichamelijke beperking anders is dan voor sporters met een verstandelijk beperking. De sportaanbieders gaan er over het algemeen van uit dat mensen met een verstandelijke beperking geen lichamelijke beperking hebben en dat daardoor geen belemmeringen ervaren worden in de fysieke toegankelijkheid.

“Dat zijn mensen die wel kunnen lopen, dus die hebben geen last van een te hoog drempeltje waar je met je rolstoel niet overheen komt, want zij zitten niet in een rolstoel. Dus in die zin is het makkelijk. Een deurkruk kunnen zij gewoon altijd bij, want zij kunnen gewoon staan. Een schakelaar die te hoog zit, daar hebben zij gewoon geen last van. Mensen die in een rolstoel zitten, hebben daar wel mee te maken.”

Deze sportaanbieders vinden dan ook dat de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor mensen met een verstandelijke beperking meer een sociale aangelegenheid is.

Hierbij zijn zij van mening dat sporters met een verstandelijke beperking begeleiding nodig hebben in de accommodatie of tijdens het sporten. Daarbij geven zij aan dat voor deze groep één op één begeleiding tijdens het sporten nodig is en dat deze groep daarom niet kan deelnemen aan een team met sporters zonder beperking. Andere sportaanbieders daarentegen zijn van mening dat sporters met een verstandelijke beperking wel deel kunnen nemen in een groep met sporters zonder beperking.

Vervolgens geven de sportaanbieders aan dat het bij sporters met een verstandelijk beperking ook gaat om de omgang; er moet met sporters met een verstandelijke beperking op een andere manier omgegaan worden. De wijze waarop dit bijvoorbeeld kan gebeuren is om met sporters met een verstandelijke beperking op een andere manier te communiceren.

Als laatste vermelden de sportaanbieders dat het bij sporters met een verstandelijke beperking van belang is dat zij een gevoel van veiligheid ervaren.

Auditieve beperking

Sporters met een auditieve beperking worden vrijwel door geen enkele sportaanbieder genoemd in combinatie met de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

In eerste instantie vertellen de sportaanbieders dat dat veroorzaakt wordt door het feit dat dit een groep is waar zij geen ervaring mee hebben, niet bekend mee zijn en dat het niet of nauwelijks voorkomt binnen een sportaccommodatie.

Vervolgens denken de sportaanbieders dat dit een relatief kleine groep betreft, waardoor er vaak niet aan wordt gedacht. Sommige sportaanbieders geven zelfs aan eraan te twijfelen of mensen met een auditieve beperking wel onder de groep sporters met een beperking vallen. Sportaanbieders verwachten dat voor deze groep geen aanpassingen in een sportaccommodatie nodig zijn. Wanneer deze toch nodig blijken te zijn, hebben de sportaanbieders geen idee welke aanpassingen gedaan zouden moeten worden.

Als de sportaanbieders vervolgens wordt gevraagd om toch een aantal aspecten voor deze groep te noemen, noemen zij sociale aspecten op het gebied van communicatie. Hierbij denken zij aan gebarentaal, liplezen, het gebruik maken van plaatjes, dingen aanwijzen en pen en papier. Ook wordt hierbij genoemd dat het van belang is dat begeleiding aanwezig is voor deze groep.

“Wat mij heel lastig lijkt is de communicatie met hen. Ik ga er vanuit dat een deel van de mensen kunnen liplezen. Voor hen is het bijvoorbeeld ontzettend lastig als ze dat niet kunnen. Je zit dan vooral met communicatie en ik denk dat dan de communicatie heel belangrijk is. Dus dat je bepaalde dingen in plaatjes of dergelijke zou moeten uitbeelden of veel dingen qua uitleg op papier moet hebben dan.”

Visuele beperking

Net als bij de sporters met een auditieve beperking worden sporters met een visuele beperking over het algemeen niet door sportaanbieders genoemd in combinatie met de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Hierover vertellen de sportaanbieders dat dat komt, omdat dit eveneens een groep is waar zij geen ervaring mee hebben, niet bekend mee zijn en dat het niet of nauwelijks voorkomt binnen een sportaccommodatie. Ook hierbij zijn de sportaanbieder van mening dat dit een relatief kleine groep is, waardoor er vaak niet aan wordt gedacht.

Vervolgens komt uit de interviews met de sportaanbieders naar voren dat voor deze groep sporters verwacht wordt dat er geen aanpassingen nodig zijn met betrekking tot de toegankelijkheid van een sportaccommodatie. Als er dan toch aanpassingen nodig blijken te zijn, hebben de sportaanbieders geen idee welke aanpassingen dan nodig zouden zijn. Het is voor hen onbekend welke sporten mensen met een visuele beperking überhaupt kunnen beoefenen.

“Als het gaat om blinden, dan zou ik niet weten wat je daarvoor zou kunnen doen vanuit een sportvoorziening die wij hier hebben. Ik bedoel voetbal en tennis of zo, dat lijkt me lastig om dat soort sporten te bedrijven als je blind bent.”

Als de sportaanbieders wordt gevraagd om toch een aantal aspecten te noemen voor deze groep, noemen zij zowel sociale- als fysieke aspecten. Bij de sociale aspecten is het volgens hen van belang dat mensen met een visuele beperking de accommodatie en de weg daarin leren kennen. De sporters hebben volgens sommigen daar dan begeleiding bij nodig. Sportaanbieders verwachten wel van deze sporters dat zij zelf een vorm van begeleiding regelen. Andere sportaanbieders daarentegen zijn van mening dat de sporters daarvoor geen begeleiding nodig hebben en dat zij dit op eigen kracht kunnen. Bij de fysieke aspecten denken zij aan lichtinval, de ondergrond van de sportaccommodatie en gidslijnen.

5.3.3 Financiële kwestie

Sportaanbieders noemen vaak financiële aspecten wanneer gesproken wordt over de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Dit aspect is tweeledig.

Enerzijds heeft de financiële toegankelijkheid te maken met het feit dat sportaanbieders de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking associëren met hoge financiële kosten. De toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking gaat volgens de sportaanbieders samen met grote bouwkundige veranderingen. Zij stellen dat het daarom financieel niet haalbaar is om iets te doen aan de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Sportverenigingen geven aan dat zij net rond kunnen komen van de contributie inkomsten en daardoor geen geld hebben om investeringen te doen in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Sportaanbieders melden dat het investeren in de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking geen winstmarge zal opleveren, omdat het een kleine doelgroep is.

“Als je opnieuw zo’n gebouw moet neerzetten dan ga je vanaf meet af aan daar rekening mee houden en dat is nu niet gebeurd. Je kunt je euro’s maar één keer uitgeven en sportclubs die hebben niet het geld op de plank liggen dat ze allerlei extra dingen kunnen doen, dan zit daar een beperking in van wat de mogelijkheden zijn. 30.000 euro voor een lift voor mensen die één keer in de zoveel tijd langs komen, is ontzettend veel geld. Dan houdt het op, tenzij er zoveel mensen met een beperking zijn die wel die toegang willen. Dat is altijd een afweging die je moet maken.”

Anderzijds vinden de sportaanbieders dat het sporten voor mensen met een beperking als duur wordt ervaren. Sportaanbieders denken dat het sporten voor mensen met een beperking duur is, omdat zij gebruik moeten maken van (extra) begeleiding of speciaal (sport)materiaal. Zij

verwachten dat mensen met een beperking vaak moeten leven van een bijstandsuitkering of een Wajong-uitkering (wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten), waardoor de sporters met een beperking de contributie, begeleiding en/of het (sport)materiaal niet kunnen betalen. Kosten van bijvoorbeeld (extra) begeleiding willen de sportaanbieders niet doorrekenen in de contributie van de sporters met een beperking, omdat deze gelijk moet blijven met de contributie van sporters zonder beperking.

Het enerzijds framen van sportaanbieders dat de sportaccommodatie dure aanpassingen behoeft om de sportaccommodatie toegankelijk te maken voor sporters met een beperking en het anderzijds framen dat sporters met een beperking mogelijk minder gebruik zullen maken van een sportaccommodatie omdat dit te duur is, lijkt er toe te leiden dat de sportaanbieders niet gestimuleerd worden om de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor mensen met een beperking actief te vergroten.

5.3.4 Kwestie van vraag & aanbod

Volgens sportaanbieders is de kwestie van vraag en aanbod een belangrijk criterium ten aanzien van de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Vraag

Bij mensen met een beperking is volgens sportaanbieders niet tot nauwelijks vraag om te sporten bij een sportaccommodatie. Ervaren wordt dat weinig mensen met een beperking gebruik maken van een sportaccommodatie. Dit brengt met zich mee dat sportaanbieders weinig worden geconfronteerd met het fenomeen “toegankelijkheid van de sportaccommodatie” met als gevolg dat dit een onbekend terrein voor hen is.

“Misschien omdat die aantallen ook klein zijn. Als die vraag hier zou komen, zouden wij er serieus iets mee doen, zouden wij er mee aan de gang gaan. Wij vinden dat we al die vragen, al die mensen moeten kunnen bedienen. Maar het is ook gewoon nooit op mijn pad gekomen.”

De sportaanbieders acteren op een vraag. Doordat er weinig vraag is door sporters met een beperking, hebben de sportaanbieders hiervoor weinig aandacht en zullen zij niet zo snel iets aan de toegankelijkheid doen. Zij stellen dat de vraag vanuit meerdere sporters moet komen voordat zij zullen investeren in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Het is voor de sportaanbieders onbekend hoe groot de vraag van sporters met een beperking precies is en wat hun vraag is. Zij voegen hier aan toe dat zij verwachten dat de vraag vanuit de sporters met een beperking groter is dan nu wordt gedacht en dat de vraag ook groter is dan die de sportaanbieders nu bereikt.

Aanbod

Sommige sportaanbieders vinden dat het sportaanbod voor sporters met een beperking achter blijft ten opzichte van het reguliere sportaanbod. Dit kan volgens de sportaanbieders te maken hebben met het feit dat er weinig sportaccommodaties zijn waar sportaanbod is voor sporters met een beperking. Het kan volgens hen ook te maken hebben met het feit dat voor sporters met een beperking onbekend is waar zij kunnen sporten. Door de onbekendheid van het sportaanbod kunnen sporters met een beperking volgens sportaanbieders dan denken dat er geen mogelijkheden zijn om te sporten. Door deze redenen blijft volgens sportaanbieders het sportaanbod voor sporters met een beperking en de vraag van sporters met een beperking uit. Dit kan gevolgen hebben voor de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

“Als je geen sport hebt voor die mensen, dan heb je sowieso niks te bieden en dan komt er niks. Vooral het vliegwieleffect: dat er dan ook niks gebeurt aan de accommodatie. Het is nutteloos om een hal volledig in te richten of zelfs specifieke aanpassingen aan te doen als er toch geen sporter is die het beoefent.”

Daarbij geven enkele sportaanbieders ook aan dat zij geprobeerd hebben om een sportaanbod op te zetten voor sporters met een beperking, maar dat het lastig is om (voldoende) sporters met een beperking binnen de sportaccommodatie te krijgen. Dit heeft volgens de sportaanbieders te maken met het feit dat het lastig is om de doelgroep te bereiken en dat het een kleine doelgroep is.

5.3.5 Kwestie van vrijwilligers

Volgens sportaanbieders (sportverenigingen) is het aantal vrijwilligers een kwestie die van belang is in de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Hierbij wordt vermeld dat veel zaken op het bordje van de sportverenigingen wordt gelegd, waardoor deze moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Het gevolg hiervan is dat niemand binnen de sportverenigingen zich bezighoudt met de toegankelijkheid van de sportaccommodatie, waardoor dit naar de achtergrond verdwijnt. Vrijwilligers zijn dus volgens sportaanbieders (sportverenigingen) nodig om de toegankelijkheid van de sportaccommodatie te initiëren. Van belang hierbij is dat dit vrijwilligers zijn die een intrinsieke motivatie hebben om iets aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie te doen, omdat zij bijvoorbeeld een familielid met een beperking hebben die graag zou willen sporten. Aangegeven wordt dat deze mensen zich sneller hard zullen maken voor iets waar ze zelf direct bij zijn betrokken.

“Wij hebben gezegd dat dit niet op ons lijstje met prioriteiten staat. We hebben op een aantal gebieden gewoon moeite om het hoofd boven water te houden en dat is belangrijker. Als we een keer ruim in de vrijwilligers gaan zitten en er is een enthousiast groepje die het wil oppakken, dan gaan we wel die ruimte geven. Maar op dit moment hebben we andere dingen die meer prioriteit van ons hebben.”

Anderzijds wordt aangegeven dat het één en ander komt kijken bij de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking en dat vrijwilligers vaak deze kennis missen.

5.4 Cognitive characterization frame

Bij het “*cognitive characterization frame*” gaat het volgens Dewulf et al. (2009) om expliciete of impliciete verwachtingen over hoe anderen zich zouden moeten gedragen. In de interviews is specifiek gevraagd naar de verwachtingen die sportaanbieders hebben van sporters met een beperking ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Het open coderen bracht ook verwachtingen naar voren met betrekking tot andere betrokken partijen, zoals de gemeente (Utrecht), personeel in de sportaccommodatie en architecten.

5.4.1 Verantwoordelijkheden sporters met een beperking

Ook sporters met een beperking hebben volgens de sportaanbieders een verantwoordelijkheid met betrekking tot de toegankelijkheid van sportaccommodaties. Daarbij geven zij verschillende betekenissen aan deze verantwoordelijkheid.

De meest genoemde verantwoordelijkheid heeft betrekking op het feit dat de sporters met een beperking moeten aangeven wat precies anders zou moeten in de sportaccommodatie, zodat de sportaccommodatie (beter) toegankelijk wordt voor deze sporters. Hierbij moeten de sporters met een beperking het gesprek aan gaan met de sportaanbieders en hen in kennis stellen over wat niet goed is aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. De sportaanbieders beschrijven dit ook wel als een signalerende functie. Zij maken hierbij uitzondering voor sporters met een verstandelijke beperking, omdat zij denken dat deze sporters niet altijd in staat zijn om aan te geven wat verbeterd zou kunnen worden.

“Vergelijk het met een restaurant waar je niet lekker zit, of je zit op de tocht, of je koffie is vies als je het krijgt, of het eten is niet lekker. Ik vind het ook een taak van een gast om te zeggen van: “hé, mag die deur dicht?”. In plaats van dat je naar huis gaat en een boze review schrijft dat het daar tocht en weet ik veel wat. Nee, daar heb je als gast ook een eigen verantwoordelijkheid in om jouw wensen kenbaar te maken, om daar waar je bent en om daar waar je graag wilt komen het leuker en beter te maken voor een volgende keer. En dat zal ook zijn met deze groep sporters.”

De sportaanbieders noemen hierbij dat de sporters met een beperking deze meest genoemde verantwoordelijkheid niet of nauwelijks op zich nemen. Hier worden verschillende redenen voor gegeven.

Allereerst geven de sportaanbieders aan dat dit er mee te maken kan hebben dat sporters met een beperking zich vaak bezwaard voelen en/of schamen om iets aan te geven. Zij denken hierbij dat sporters met een beperking bang zijn om zeurderig over te komen richting sportaanbieders, dat het vaak te veel is wat zij vragen en dat zij de sportaanbieders niet tot last willen zijn.

Daarnaast denken sportaanbieders dat het er enerzijds ook mee te maken kan hebben dat sporters met een beperking zich niet anders willen voelen dan sporters zonder beperking, anderzijds vinden ze de toegankelijkheid van de sportaccommodatie vaak wel in orde.

Tot slot kan het volgens sportaanbieders te maken hebben met het feit dat het voor sporters met een beperking onbekend is waar zij zoiets moeten aanklaarten.

Ondanks dat sporters met een beperking niet of nauwelijks punten aanklaarten met betrekking tot de toegankelijkheid van sportaccommodaties, vinden de sportaanbieders het enorm van belang dat de sporters met een beperking deze verantwoordelijkheid wel op zich nemen.

Zij vinden dit van belang, omdat bij henzelf vaak onwetendheid en onkunde aanwezig is over de toegankelijkheid van een sportaccommodatie. Dit heeft ermee te maken dat zij niet kunnen ervaren hoe het voor iemand met een beperking is om een sportaccommodatie te betreden, waardoor zij niet weten wat zij zouden kunnen doen aan de toegankelijkheid van een sportaccommodatie.

Ook wordt dit van belang geacht, omdat sportaanbieders gewoonweg niet aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie denken.

Als laatste is dit van belang, omdat de toegankelijkheid van de sportaccommodatie anders door sportaanbieders niet als een probleem wordt ervaren, met als gevolg dat hier niets aan wordt gedaan.

“Eén manier is dat zij natuurlijk zelf kunnen aangeven wat er anders zou moeten, omdat ik denk dat dat vaak ook een kwestie is van onkunde of onwetendheid. De meeste mensen in het bestuur zijn er ook niet dagelijks mee bezig. Er zullen makkelijk aanpassingen gedaan kunnen worden, maar we weten het niet.”

Naast deze meest genoemd verantwoordelijkheid noemt de sportaanbieders nog een aantal andere verantwoordelijkheden van sporters met een beperking. Sporters met een beperking moeten bijvoorbeeld hun beperking melden bij de sportaanbieders. Sportaanbieders vinden dat een beperking niet altijd even goed zichtbaar is en dat zij er daardoor geen rekening mee kunnen houden. Tevens moeten sporters met een beperking participeren binnen een sportvereniging, door bijvoorbeeld deel te nemen aan een commissie of lid te worden van het bestuur. Volgens de sportaanbieders hebben de sporters met een beperking dan ook meer directe invloed op de toegankelijkheid van een sportaccommodatie, omdat zij dan degenen zijn die mee beslissen of organiseren. Tenslotte moeten sporters met een beperking zichzelf ook organiseren. De sportaanbieders benoemen hierbij dat sporters met een beperking zich moeten samenvoegen in teams, groepen en/of in een vakbond. Op deze manier wordt het voor sportaanbieders makkelijker om een sportaanbod op te zetten voor sporters met een beperking, of wordt het meer rendabel om iets te doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie.

5.4.2 Verantwoordelijkheden gemeente

De sportaanbieders vermelden dat ook de gemeente (Utrecht) een verantwoordelijkheid heeft in de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Hiervoor worden verschillende redenen gegeven.

In de eerste plaats moet de gemeente sportaanbieders en sporters met een beperking met elkaar verbinden. De gemeente moet proactief zijn in het kenbaar maken van de groep sporters met een beperking bij de sportaanbieders en moet de sportaanbieders erop wijzen dat zij aan deze groep moeten denken. De gemeente moet sportaanbieders stimuleren om iets met deze groep sporters en met de toegankelijkheid van de sportaccommodatie te doen.

“Ik denk dat de gemeente dat wel moet stimuleren. Of zij daadwerkelijk moeten subsidiëren, dat weet ik niet. Maar ik vind wel dat in de basis er een rol voor de overheid is weggelegd om ook aan deze groep mensen te denken en daar ook iedereen op te wijzen.”

Vervolgens moet de gemeente aan de ene kant benoemen waarom het in algemeen belangrijk is om iets aan de toegankelijkheid te doen en aan de andere kant hoe belangrijk de gemeente het zelf vindt dat iets gedaan wordt aan de toegankelijkheid.

Tevens vinden de sportaanbieders dat de gemeente kennis moet hebben over de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Als laatst wordt door sportaanbieders ook veel belang gehecht aan de financiële verantwoordelijkheid van de gemeente. Hierin is een driedeling te zien. 1) Een aantal van de sportaanbieders vindt dat de gemeente **geen** financiële verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Dit zijn met name de commerciële sportaanbieders die van mening zijn dat zij zelf hun “eigen broek op moeten kunnen houden” en niet vinden dat de gemeente hen hierbij financieel moet ondersteunen. 2) Ook geeft een aantal van de sportaanbieders aan dat de gemeente **deels** financieel verantwoordelijk is in de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Deze gedeeltelijke financiële verantwoordelijkheid kan zich uiten in bijvoorbeeld stimuleringsbudgetten en/of subsidies. Sportaanbieders zijn van mening dat dit ook wel in samenwerking kan met bijvoorbeeld een sportbond of de sportvereniging zelf. 3) De gemeente heeft een **volledige** financiële verantwoordelijkheid in de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Dit wordt benoemd door sportaanbieders die gebruik maken van een gemeentelijke sportaccommodatie en deze accommodatie huren van de gemeente.

Sportaanbieders maken onderscheid in de delen van de sportaccommodatie waar de gemeente een verantwoordelijkheid over heeft en waar de sportaanbieder zelf verantwoordelijkheid over zou moeten hebben. Sommige sportaanbieders vinden dat de gemeente een verantwoordelijkheid heeft om te zorgen dat de basisinfrastructuur van de sportaccommodatie voor wat betreft toegankelijkheid voor sporters met een beperking in orde is. Deze sportaanbieders bedoelen hier dan de constructie van het gebouw mee. De uitvoering van het maatwerk dat binnen de accommodatie nog moet worden toegepast ligt meer bij de sportaanbieders; gesproken wordt dan over de “zachtere verantwoordelijkheden”.

Sportaanbieders noemen verschillende redenen waarom de gemeente volgens hen een verantwoordelijkheid heeft in de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Sommigen zijn van mening dat de gemeente het overkoepelende orgaan is dat alle burgers in de gemeente moet vertegenwoordigen en daarom moet zorgen voor goed toegankelijke voorzieningen. Daarnaast vinden de sportaanbieders vinden dat de toegankelijkheid van sportaccommodaties een collectieve uitdaging is. De gemeente is daarin de enige partij die dat kan regelen. Zij stellen, dat als je sportaanbieders uit eigen belang laat handelen, dat niemand de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking gaat regelen.

“Omdat het een collectieve uitdaging is. Als je mensen uit eigen belang laat handelen dan gaat niemand dat regelen. Terwijl als je iedereen het zou vragen, zou iedereen zeggen daar ben ik op zich wel voor. Hetzelfde geldt met het hele idee van onderwijs, zorg of verzekeringen, of eigenlijk alle redenen waarom we een overheid hebben. Dus als er marktfalen zijn en die zou je hier zeker hebben, want niemand pakt het op, dan moet een overheid dat oppakken. Dat is één van die collectieve goederen, diensten of waarden, dus het lijkt me alleen maar logisch dat een overheid die verantwoordelijkheid pakt. Dat is dus typisch iets wat je met alle inwoners wilt dragen, want het is een collectief probleem. Dat is niet iets wat toevallig in je accommodatie zit bij die paar partijen die daar misschien in zitten. Het is gewoon een breder maatschappelijk vraagstuk.”

5.4.3 Verantwoordelijkheden personeel sportaccommodatie

Een aantal van de sportaanbieders meldt dat personeel dat werkzaam is binnen een sportaccommodatie ook een verantwoordelijkheid heeft in de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. De sportaanbieders geven verschillende betekenissen aan deze verantwoordelijkheid.

Om te beginnen wordt aangegeven dat het personeel open moet staan voor vragen van sporters met een beperking, dat het personeel moet helpen om bijvoorbeeld iets aan de kant te zetten wat in de weg staat voor mensen met een beperking en dat het personeel het vermogen heeft om mensen met een beperking in de sportaccommodatie op te merken.

Ook vinden sportaanbieders dat het personeel mensen met een beperking extra in de gaten moet houden binnen de sportaccommodatie.

“Het enige wat wij altijd zeggen is als mensen met een beperking komen en ze zijn nieuw: “houdt het even extra in de gaten”. Maar dat geldt niet alleen voor mensen met een handicap, maar ook voor oudere mensen die weer gaan zwemmen. Die moet je een beetje in de gaten houden, of mensen die moeilijk lopen. Dat is eigenlijk standaard.”

Als laatste zijn de sportaanbieders van mening dat het personeel geduld moet hebben als sporters met een beperking binnen de sportaccommodatie aanwezig zijn. Dit gaat bijvoorbeeld spelen als het personeel de gebarentaal niet beheerst en een auditief beperkte sporters aanwezig is. Dan zal met “handen en voeten werk” gecommuniceerd moeten worden.

Met personeel dat een verantwoordelijkheid heeft in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking, wordt zowel horeca personeel als personeel dat werkzaam is op “werkvloer”, zoals sportbegeleiders en trainers, bedoeld.

5.4.4 Verantwoordelijkheden architecten

Volgens een deel van de sportaanbieders hebben architecten ook een verantwoordelijkheid in de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Deze sportaanbieders zeggen dat zij zelf niet beschikken over de kennis met betrekking tot de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Zij zijn van mening dat zij mogen verwachten dat deze vak inhoudelijke kennis bij de architecten aanwezig is. De sportaanbieders denken daarbij dat die kennis bij de architecten beperkt aanwezig is. Hierbij wordt betwijfeld of architecten op de hoogte zijn van waar een sportaccommodatie aan moet voldoen om het zo laagdrempelig mogelijk te maken voor sporters met een beperking. De architecten zouden uit zichzelf meer moeten nadenken over de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking, wanneer zij daarover niet voldoende zijn geïnformeerd door sportaanbieders.

Vervolgens hebben de architecten volgens de sportaanbieders een verantwoordelijkheid, omdat zij degenen zijn die uiteindelijk bepalen hoe breed een deur wordt en waar precies een drempel komt.

“Ik vind dat de architect daar een grotere verantwoordelijkheid in heeft dan de vereniging, want het is de architect zijn beroep en bij de vereniging zijn het allemaal vrijwilligers. [...] Dus ik zou bij een gemeente en bij een architect meer verantwoordelijkheid op dit vlak zien dan bij een vereniging, omdat die gewoon vakinhoudelijk daar gewoon meer mee bezig zijn.”

Ook is er een aantal sportaanbieders dat vindt dat de architecten niet persé een verantwoordelijkheid hierin hebben. Volgens deze sportaanbieders is het namelijk niet de architect die de richtlijnen aangeeft met betrekking tot het ontwerp van het gebouw, maar is het degene die de aanbesteding doet, zoals bijvoorbeeld de sportaanbieders. De sportaanbieders zijn degenen die de architect in de hand nemen en die de eisen meegeven aan de architect(en). De opdrachtgever is volgens deze sportaanbieders dan ook degene die eindverantwoordelijke is voor de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. De sportaanbieders zijn daarbij wel van mening dat het goed zou zijn als de architect(en) zou(den) meedenken over de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking, maar dat zij hier verder geen verantwoordelijkheden in hebben.

“Een sportaanbieder neemt een architect in de hand, dus dat kun je wel makkelijk zeggen. Die architect die denk gewoon aan een mooi grafisch ontwerp. De eisen die je mee geeft aan de architect dat komt gewoon door de opdrachtgever.”

5.5 Cognitive relational frame

Bij het “*cognitive relational frame*” gaat het volgens Dewulf et al. (2009) om hoe iemand de relatie met anderen framed. In de interviews is gevraagd naar de relatie tussen sportaanbieders en sporters met een beperking. De invulling van deze relatie is naar voren gekomen door middel van open coderen. De codes die hierbij naar voren kwamen, waren “niet anders dan anderen” en “anders dan anderen”.

5.5.1 Omgang met sporters met een beperking

Onder de sportaanbieders is een tweedeling te zien in hoe sportaanbieders omgaan met sporters met een beperking.

Eenzijds stellen sportaanbieders dat sporters met een beperking hetzelfde zijn als sporters zonder een beperking. Om deze reden zouden sporters met een beperking “**niet anders dan anderen**” benaderd en/of behandeld moeten worden. Sporters met een beperking moeten daardoor op dezelfde manier aangesproken worden op hun gedrag binnen de sportaccommodatie als dat dat bij sporters zonder beperking gebeurt. De sportaanbieders verwachten dat sporters met een beperking zelf ook niet anders benaderd en/of behandeld zouden willen worden dan sporters zonder beperking. Verwacht wordt dat sporters met een beperking niet op “betuttelend gedoe” zitten te wachten. Door sportaanbieders wordt gehoopt dat sporters met een beperking zich dan ook niet anders voelen dan sporters zonder beperking.

Anderzijds verwacht een aantal van de sportaanbieders dat sporters met een beperking binnen een sportaccommodatie als “**anders dan anderen**” gezien worden. Zij geven hiervoor verschillende redenen. 1) Men kan niet om het feit heen dat sporters met een beperking anders en verschillend zijn. 2) Het wordt als een drempel ervaren om met sporters met een beperking in gesprek te gaan, omdat het lastig is om in te schatten wanneer een sporter met een beperking wel of geen hulp nodig heeft. Sportaanbieders verwachten dat dit per sporter met een beperking zal verschillen. 3) Sommige sporters met een beperking gedragen zichzelf anders en dit gebeurt vaak op een negatieve manier. Sportaanbieders denken dat dit veroorzaakt wordt door het feit dat sporters met een beperking denken meer rechten te hebben dan sporters zonder beperking.

“Er zijn wel eens mensen die denken van ik zit in een rolstoel en ik kan mij alles permitteren. Nou daar ben ik niet van! Dat hoeven ze hier ook niet te proberen.”

4) Sporters met een verstandelijke beperking anders benaderd moeten worden, omdat zij een ander sociaal vermogen hebben.

“Als iemand zich niet gedraagt, dan spreken wij mensen op een harde toon aan. Ik denk dat als er een aantal geestelijk gehandicapten zijn en als zij op die manier aangesproken worden dat dat alleen maar een averechts effect heeft. Dat die helemaal in de stress raken, gaan huilen en slaan of wat dan ook. Dus dat je die op een andere manier moet benaderen.”

De sportaanbieders die van mening zijn dat sporters met een beperking als “anders dan anderen” gezien worden melden hierbij nog dat een sportaccommodatie gezien kan worden als een afspiegeling van de maatschappij. Er zullen binnen een sportaccommodatie geen andere reacties te zien zijn ten aanzien van mensen met een beperking dan die in de maatschappij voorkomen. De sportaanbieders zijn wel van mening dat het “anders aankijken tegen mensen met een beperking” binnen een sportaccommodatie makkelijker op te lossen is dan in de maatschappij. Binnen een sportaccommodatie kunnen bepaalde vragen over mensen met een beperking makkelijker beantwoord worden, kunnen bepaalde aspecten beter uitgelegd worden en kunnen mensen sneller ergens op aangesproken worden. Mensen met een beperking kunnen binnen een sportaccommodatie ook meer geaccepteerd worden en meer respect krijgen, omdat mensen zonder beperking sneller kunnen zien wat mensen met een beperking allemaal kunnen.

5.5.2 Acceptatie sporters met een beperking

Of sporters met een beperking binnen een sportaccommodatie geaccepteerd zullen worden, leidt bij de sportaanbieders tot een tweedeling.

Eenzijds verwacht een aantal sportaanbieders dat binnen de sportaccommodatie sporters met een beperking over het algemeen geaccepteerd zullen worden. Eén sportaanbieder stelt zelfs dat sporters met een beperking binnen die sportaccommodatie zo geaccepteerd zullen worden dat het geen bijzonderheid meer zal zijn.

Anderzijds is een aantal sportaanbieders van mening dat er altijd mensen binnen een sportaccommodatie aanwezig zullen zijn, die het lastig vinden om sporters met een beperking te accepteren. Volgens deze sportaanbieders heeft dit niet zo zeer met de aanwezigheid te maken, maar met het feit dat deze mensen het lastig vinden om met sporters met een beperking om te gaan.

“Wij hebben een mengelmoe van leden, in alle categorieën. Je hebt een categorie die alles wat vreemd is, wat niet op hun pad komt, wat buiten hun wereldje afspeelt heel lastig kan accepteren: in dit geval gehandicapt. Het is nou eenmaal een gegeven dat mensen er verschillend mee omgaan. Er zit nou eenmaal een groep bij ons, die het lastig vindt om er mee om te gaan.”

5.6 Wat laten de frames zien?

In deze paragraaf wordt kort samengevat wat elk cognitieve frame (cognitive identity frame, cognitive process frame, cognitive issue frame, cognitive characterization en cognitive relational frame) laat zien naar aanleiding van de hiervoor beschreven onderzoeksresultaten.

De resultaten die zijn beschreven langs het “*cognitive identity frame*” (paragraaf 5.1) laten zien dat de sportaanbieders vinden dat zij een rol en verantwoordelijkheid zouden willen nemen in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie.

Bij het “*cognitive process frame*” (paragraaf 5.2) laten de resultaten zien hoe de sportaanbieders hun verantwoordelijkheid, zoals genoemd in paragraaf 5.1, zouden kunnen dragen. Dit frame beschrijft het toekomstig proces dat sportaanbieders zouden kunnen en willen doorlopen ten aanzien van de toegankelijkheid.

In paragraaf 5.3 wordt in gegaan op het “*cognitive issue frame*”. Hier wordt beschreven dat de sportaanbieders enerzijds met een beperkt beeld naar de toegankelijkheid van de sportaccommodatie kijken, namelijk als “een fysieke kwestie” en als een “kwestie voor lichamelijke- en verstandelijk beperkten”. Anderzijds laten deze resultaten zien dat de sportaanbieders belemmeringen ervaren om iets aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie te doen, namelijk: toegankelijkheid gaat gepaard met hoge financiële kosten, vanuit sporters met een beperking is te weinig vraag voor sportaanbieders om iets te doen aan toegankelijkheid en het tekort aan vrijwilligers en het missen van voldoende kennis bij vrijwilligers.

Het *“cognitive characterization frame”* laat in paragraaf 5.4 zien dat de sportaanbieders van mening zijn dat zij niet de enigen zijn die een rol moeten spelen en verantwoordelijkheden moeten hebben. De daarbij naar voren gekomen overige partijen (sporters met een beperking, gemeente (Utrecht), personeel in de sportaccommodatie en architecten) zouden daar eigenlijk ook een rol in moeten spelen en verantwoordelijkheden in moeten hebben.

De resultaten die zijn beschreven langs het *“cognitive relational frame”* (paragraaf 5.5) laat een tweedeling zien hoe onder sportaanbieders omgegaan wordt met sporters met een beperking binnen de sportaccommodatie. Enerzijds worden sporters met een beperking niet *“anders dan anderen”* behandeld en/of benaderd. Anderzijds laten de resultaten zien dat sportaanbieders het lastig vinden in hoe ze sporters met een beperking moeten behandelen en/of benaderen. Dit kan mogelijk resulteren in het *“anders dan anderen”* behandelen en/of benaderen van sporters met een beperking.

Samenvattend laten de resultaten, die beschreven zijn in *“cognitive identity frame”* en het *“cognitive process frame”*, zien dat de sportaanbieders bereidheid tonen om iets aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking te doen. De resultaten in het *“cognitive issue frame”*, het *“cognitive characterization frame”* en het *“cognitive relational frame”* laten diverse aspecten zien, waardoor sportaanbieders (mogelijk) belemmerd worden om iets te (kunnen) doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

6. Analyse

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksresultaten (hoofdstuk 5) gekoppeld aan de literatuurstudie (hoofdstuk 3), waarbij gekeken is naar overeenkomsten en verschillen. Dit gebeurt aan de hand van de cognitieve frames (cognitive identity frame, cognitive process frame, cognitieve issue frame, cognitive characterization frame en het cognitive relational frame) die in het theoretisch kader (hoofdstuk 2) uiteen zijn gezet en die ook als leidraad zijn gebruikt bij de onderzoeksresultaten.

6.1 Cognitive identity frame

Dewulf et al. (2009) stellen dat het "*cognitive identity frame*" betrekking heeft op hoe een individu zichzelf ziet. In dit geval gaat er om hoe sportaanbieders zichzelf zien ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Uit de onderzoeksresultaten (paragraaf 5.1) komt naar voren dat sportaanbieders verschillende betekenissen geven aan hoe zij zichzelf zien ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Enerzijds blijkt dat sportaanbieders zichzelf niet als expert zien op het gebied van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Sportaanbieders zien zichzelf als onwetend. Zij geven aan een gebrek aan kennis en kunde te hebben op het gebied van toegankelijkheid en dat zij daarom verwachtingen hebben van diverse partijen, die hen daarbij kunnen ondersteunen (paragraaf 6.4).

Anderzijds zien sportaanbieders zichzelf, ondanks de onwetendheid, als een uitvoerder, een partij die open zou moeten staan voor de toegankelijkheid en als een partij waar iedereen zich welkom zou moeten voelen.

Ondanks de verschillende betekenissen die sportaanbieders geven aan hoe zij zichzelf zien ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking, blijkt dat een gedeelde betekenisgeving aanwezig is. Deze heeft betrekking op het feit dat alle sportaanbieders zichzelf een verantwoordelijkheid toeschrijven. Deze verantwoordelijkheden worden beschreven in paragraaf 5.1.

Shields & Synnot (2014) beschrijven dat de houding van sportaanbieders een rol kan spelen in het betrekken van mensen met een beperking in een fysieke activiteit. Shields & Synnot (2014) benoemen dat sportaanbieders een negatieve houding kunnen hebben tegenover mensen met een beperking en dat dit zich kan uiten in "het niet bereid zijn om te helpen of te veranderen om mensen met een beperking op te vangen" (p. 2082). Dit worden ook wel niet-inclusieve sportaanbieders genoemd. Daar tegenover stellen Shields & Synnot (2014) dat inclusieve aanbieders (aanbieders die openstaan voor mensen met een beperking) facilitatoren kunnen zijn om mensen met een beperking te betrekken in een fysieke activiteit. Opvallend is dat vanuit het perspectief van sporters met een beperking (Van Impelen, 2016; Von Heijden et al., 2013; Van der Ploeg et al., 2004) niet of nauwelijks wordt gesproken over wat verwacht wordt van sportaanbieders in de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

6.2 Cognitive process frame

Bij het "*cognitive process frame*" gaat het volgens Dewulf et al. (2009) om de representatie van sociale processen. Het "*cognitive process frame*" laat een gedrags-script zien die specifieke plannen voor een actie bevat. Binnen dit onderzoek heeft dit betrekking op de specifieke plannen die sportaanbieders hebben om in de toekomst iets te gaan doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Uit de onderzoeksresultaten (paragraaf 5.2) komt naar voren dat de sportaanbieders op verschillende manieren betekenis geven aan de specifieke plannen om iets te doen aan de

toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Hierin kan grofweg een tweedeling gemaakt worden, namelijk in interne plannen en in externe plannen.

De interne plannen zijn van toepassing op datgene wat sportaanbieders zelf binnen de sportaccommodatie kunnen ondernemen. De sportaanbieders geven daarover aan dat zij moeten inventariseren (het liefst met sporters met een beperking) wat aangepast dient te worden met betrekking tot de toegankelijkheid van de sportaccommodatie.

De externe plannen zijn daarentegen van toepassing op het raadplegen van betrokken partijen die de sportaanbieders zouden kunnen ondersteunen bij de interne plannen. De sportaanbieders geven daarover aan dat zij vaker in gesprek moeten gaan met betrokken partijen over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking, zoals sporters met een beperking, andere sportaanbieders, de gemeente, sportbonden en belangenbehartigers van mensen met een beperking.

6.3 [Cognitive issue frame](#)

Bij het “*cognitive issue frame*” gaat het volgens Dewulf et al. (2009) om hoe een partij een inhoudelijk vraagstuk cognitief representeert. Binnen dit onderzoek heeft dit betrekking op hoe de sportaanbieders het vraagstuk met betrekking tot “de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking” representeren.

Uit de onderzoeksresultaten (paragraaf 5.3) komt naar voren dat de sportaanbieders de toegankelijkheid van de sportaccommodatie representeren op verschillende manieren representeren.

6.3.1 [Kwestie van fysieke aspecten](#)

Allereerst representeren de sportaanbieders het vooral als een fysieke kwestie (paragraaf 5.3.1). Zij noemen fysieke belemmeringen waar sporters met een beperking tegen aan zouden lopen in een sportaccommodatie. De meest genoemde belemmeringen die door sportaanbieders worden genoemd, zijn de lift en de sanitaire voorzieningen. Shields & Synnot (2014) geven ook aan dat fysieke aspecten een belemmering kunnen zijn voor het betrekken van mensen met een beperking in een fysieke activiteit. Zij benoemen onder andere ontoegankelijke voorzieningen en een gebrek aan relevante mogelijkheden of een gebrek aan keuze als belemmering. Vanuit het perspectief van sporters met een beperking worden ontoegankelijke voorzieningen ook als belemmerende factor gezien in de fysieke activiteit (Von Heijden et al., 2013; Van der Ploeg et al., 2004). Dit wordt ook bevestigd door Van Impelen (2016). Aangegeven wordt dat sporters met een beperking vooral praktische belemmeringen ervaren op de weg naar de sportaccommodatie (openbaar vervoer, informatiestromen en entree van de accommodatie) en binnen een sportaccommodatie (temperatuur, ondergrond, akoestiek of verlichting). Opvallend is dat de sportaanbieders over het algemeen andere fysieke aspecten benoemen die een belemmering zouden kunnen zijn dan de belemmeringen die sporters met een beperking noemen. Naast de sportaanbieders die de toegankelijkheid met name representeren als een fysieke aangelegenheid, is er ook een aantal sportaanbieders die sociale aspecten benoemen, waar het dan met name gaat om de begeleiding van sporters met een beperking in de sportaccommodatie en tijdens het sporten.

6.3.2 [Kwestie van lichamelijke- & verstandelijke beperking](#)

Vervolgens representeren de sportaanbieders de toegankelijkheid van de sportaccommodatie als een kwestie die niet van toepassing is op elke sporter met een beperking. Deze toegankelijkheid is vooral van toepassing op sporters met een lichamelijke- of verstandelijke beperking (paragraaf 5.3.2). Bij sporters met een lichamelijke beperking wordt gedacht aan sporters in een rolstoel en sporters die slecht ter been zijn. Bij sporters met een verstandelijke beperking wordt gedacht aan sporters met het syndroom van Down en autisme. Niet of nauwelijks wordt gedacht aan sporters met een visuele- of auditieve beperking. Leegwater & Lubbinge (2005) stellen dat dit beeld ook heerst onder de Nederlandse bevolking. Zij geven aan dat de Nederlandse bevolking bij een beperking ook vooral

denkt aan een lichamelijke- en/of verstandelijke beperking. Mensen met een lichamelijke beperking zijn volgens de meeste Nederlanders te herkennen aan een rolstoel/scootmobiel en men denkt daarbij aan beperkingen, zoals blindheid, het missen van lichaamsdelen en verlamming. Opvallend is dat de drie hiervoor genoemde vormen van een beperking (blindheid, het missen van lichaamsdelen en verlamming) niet tot nauwelijks worden genoemd door de sportaanbieders. Zij spreken alleen over sporters die slecht ter been zijn. Bij mensen met een verstandelijke beperking wordt volgens Leegwater & Lubbinge (2005) gedacht aan het syndroom van Down, terwijl sportaanbieders dit nog aanvullen met mensen met autisme.

6.3.3 Financiële kwestie

Ook wordt de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking gerepresenteerd als een financiële kwestie (paragraaf 5.3.3). Sportaanbieders associëren de toegankelijkheid van een sportaccommodatie met grote bouwkundige veranderingen en daarmee met hoge gepaard gaande financiële kosten. Shields & Synnot (2004) geven aan dat kosten voor sportaanbieders zowel als barrière en als facilitator ervaren kunnen worden bij het betrekken van mensen met een beperking in een fysieke activiteit. De barrière heeft dan betrekking op het feit dat sportaanbieders geen geld hebben om aangepaste apparatuur voor de sporters met een beperking aan te schaffen. Financiële steun en lage kosten worden daarentegen gezien als facilitator voor het betrekken van mensen met een beperking in een fysieke activiteit. Dit financiële aspect wordt door Von Heijden et al. (2013) en Van der Ploeg et al. (2004) niet genoemd als factor die de fysieke activiteit van mensen met een beperking zou kunnen belemmeren of bevorderen.

6.3.4 Kwestie van vraag & aanbod

Tenslotte wordt de toegankelijkheid van de sportaccommodaties gerepresenteerd als een kwestie van vraag en aanbod (paragraaf 5.3.4). De sportaanbieders spreken ook wel over het kip-ei verhaal wanneer zij het hebben over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Is er vanuit de sporter met een beperking geen vraag naar sport en is er daarom geen sportaanbod, of wordt de vraag niet gesteld omdat er geen sportaanbod is? Shields & Synnot (2004) gaan uitsluitend in op de aanbodzijde en laten de vraagzijde onbesproken. Over de aanbodzijde geven zij aan dat een gebrek aan keuzemogelijkheden barrières kunnen zijn om mensen met een beperking te betrekken in een fysieke activiteit. Van der Ploeg et al. (2004) bespreken ook de aanbodzijde en geven aan dat de slechte beschikbaarheid van faciliteiten een factor kan zijn die de fysieke activiteit van mensen met een beperking kan belemmeren of bevorderen. Het sport- en beweegbeleid "Grenzeloos actief" van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, zoals beschreven in paragraaf 1.4.1, gaat in op deze "mismatch" tussen enerzijds de vraag naar sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking en anderzijds het aanbod van sport en bewegen. Dit sport- en beweegbeleid probeert te bewerkstelligen dat mensen met een beperking passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod in de buurt kunnen vinden (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2015a).

6.4 Cognitive characterization frame

Bij het "*cognitive characterization frame*" gaat het volgens Dewulf et al. (2009) om expliciete of impliciete verwachtingen over hoe anderen zich zouden moeten gedragen. Binnen dit onderzoek heeft dit betrekking op de impliciete verwachtingen die sportaanbieders hebben over verschillende partijen ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Uit de onderzoeksresultaten (paragraaf 5.4) blijkt dat de sportaanbieders verwachtingen hebben van diverse partijen (sporters met een beperking, personeel van de sportaccommodatie, gemeente (Utrecht) en architecten) met betrekking tot ondersteuning in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Zoals beschreven bij het cognitive identity frame (paragraaf 6.1) zijn sportaanbieders van mening dat zij een rol hebben in het toegankelijker

maken van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Volgens hen betekent dat niet dat zij de enige zijn die acties zouden moeten uitvoeren met betrekking tot de toegankelijkheid. De sportaanbieders verwachten ook van de betrokken partijen (sporters met een beperking, de gemeente, personeel en architecten) acties voor het toegankelijker maken van de sportaccommodatie. Door de sportaanbieders worden verschillende betekenissen gegeven aan deze verwachtingen van deze betrokken partijen. In paragraaf 5.4 worden deze verwachtingen per betrokken partij beschreven.

De sportaanbieders hebben de meeste verwachting van sporters met een beperking. Deze verwachting heeft betrekking op het gesprek aan gaan met sportaanbieders en hen in kennis stellen over wat aangepast zou kunnen worden in het kader van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie, doordat sportaanbieders vaak onwetend zijn (paragraaf 6.1). Van Impelen (2016) stelt dat sporters met een fysieke beperking vaak passief omgaan met de ontoegankelijkheden van een sportaccommodatie, omdat zij zich geen “betweter” of “zeurkous” willen voelen. Ook de sportaanbieders geven aan te verwachten dat dit passieve gedrag van sporters met een beperking te maken heeft met het feit dat zij zich bezwaard voelen en/of schamen om iets aan te geven bij de sportaanbieders over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Gesteld kan worden dat sprake is van een paradox. Enerzijds geven sportaanbieders aan het meest te verwachten van sporters met een beperking ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie, maar anderzijds stellen zij zich afwachtend op vanwege, een voor hen niet stimulerende, omgeving.

Drie van de vier hiervoor genoemde betrokken partijen (sporters met een beperking, de gemeente en architecten), waar sportaanbieders verwachtingen van hebben, zijn aanvullend op de partijen die in de literatuur worden genoemd. Shields & Synnots (2014) gaan in op de verwachtingen van familieleden en personeel. Van familieleden wordt bijvoorbeeld verwacht dat zij sporters met een beperking aanmoedigen en ondersteunen, maar ook dat ze bewust zijn over welke mogelijkheden er zijn voor sporters met een beperking. Daarnaast wordt van het personeel verwacht dat ze bekwaam zijn en geschoold zijn over beperkingen. Von Heijden et al. (2013) en Van der Ploeg et al. (2004) vullen dit aan met vrienden, collega's (de sociale omgeving van mensen met een beperking) en de algemene mening in de maatschappij. Daarbij worden echter geen specifieke verwachtingen benoemd.

6.5 Cognitive relational frame

Het “*cognitive relational frame*” heeft volgens Dewulf et al. (2009) betrekking op het feit dat individuen frames kunnen genereren over de relatie met anderen. Binnen dit onderzoek heeft dit betrekking op hoe sportaanbieders de relatie omschrijven met onder andere sporters met een beperking.

Uit de onderzoeksresultaten komt naar voren dat de sportaanbieders op twee verschillende manieren betekenis geven aan de relatie met sporters met een beperking.

Enerzijds geven sportaanbieders aan dat sporters met een beperking hetzelfde zijn en niet “anders dan anderen” benaderd en/of behandeld zullen worden binnen de sportaccommodatie. Volgens Kramer & Van Waveren (2007) is dit ook het beeld dat in de samenleving heerst. Kramer & Van Waveren (2007) geven aan dat 86 procent van de mensen zonder beperking vindt dat mensen met een beperking hetzelfde zijn als andere mensen. Daarnaast noemen Kramer & Van Waveren (2007) dat 45 procent van de mensen zonder beperking naar eigen zeggen ook niet anders omgaat met mensen met een beperking dan met mensen zonder beperking.

Anderzijds zijn sportaanbieders van mening dat het mogelijk is dat sporters met een beperking als “anders dan anderen” worden gezien binnen de sportaccommodatie. Volgens sportaanbieders kan dit te maken hebben met het feit dat sporters met een beperking gewoonweg anders en verschillend zijn. Deze betekenis van sportaanbieders komt overeen met wat mensen met

een beperking over zichzelf zeggen. Volgens Kramer & Van Waveren (2007) voelt een derde van de mensen met een beperking zich wel eens “anders dan anderen”. Van Impelen (2016) stelt dat dit ook binnen de sportaccommodatie voorkomt. Sporters met een beperking spreken over het feit dat zij zich binnen de sportaccommodatie vaak anders voelen dan sporters zonder beperking.

Sportaanbieders omschrijven niet alleen de relatie die zij hebben met sporters met een beperking, maar zijn van mening dat de relatie met partijen, zoals andere sportaanbieders, de gemeente (Utrecht), sportbond(en), belangenbehartigers van sporters met een beperking, van belang is ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking (paragraaf 5.2). De relaties tussen de sportaanbieders en de hiervoor aangegeven partijen kunnen ervoor zorgen dat men elkaar kan informeren over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Dit kan tot gevolg hebben dat de onwetendheid van de sportaanbieders over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie afneemt (paragraaf 6.1).

6.6 Meerwaarde onderzoek

De meerwaarde van dit onderzoek is dat de cognitieve frames (cognitive identity frame, cognitive process frame, cognitive issue frame, cognitive characterization frame en cognitive relational frame) nieuwe inzichten hebben opgeleverd over hoe de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking is georganiseerd onder sportaanbieders. De cognitieve frames hebben inzichtelijk gemaakt hoe sportaanbieders omgaan met de toegankelijkheid en wat voor gevolgen dat heeft voor hun handelen. In het volgende hoofdstuk, conclusie, wordt nog eens uiteen gezet wat elk frame heeft opgeleverd. Daarin zal de meerwaarde van het theoretisch kader (hoofdstuk 2) tot uitdrukking komen.

7. Conclusie

In dit onderzoek staat centraal hoe sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking framen. Dit is onderzocht aan de hand van de cognitieve frames (cognitive identity frame, cognitive process frame, cognitive issue frame, cognitive characterization frame en het cognitive relational frame) van de sportaanbieders. De deelvragen van dit onderzoek, genoemd in paragraaf 1.3.2, zijn opgesteld aan de hand van deze vijf cognitieve frames. Aangezien deze frames in hoofdstuk 5 (resultaten) en hoofdstuk 6 (analyse) uitgebreid aan de orde zijn geweest, is het mogelijk dat dit hoofdstuk, de conclusie, raakvlakken heeft met deze twee hoofdstukken.

De deelvragen van dit onderzoek worden eerst beantwoord, zodat vervolgens antwoord gegeven kan worden op de centrale onderzoeksvraag: *“hoe framen sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?”*.

7.1 Deelconclusies

I. “Hoe geven sportaanbieders in de gemeente Utrecht betekenis aan de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?”

Uit het onderzoek blijkt dat sportaanbieders in de gemeente Utrecht op twee manieren betekenis geven aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Eenzijds omvatten de betekenissen van de sportaanbieders een beperkt beeld van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Hierbij wordt de toegankelijkheid van de sportaccommodatie beperkt tot sporters met een lichamelijke- of verstandelijke beperking. Dit heeft als gevolg dat een grote groep sporters met een beperking (visuele- en auditieve beperking) bij sportaanbieders niet in beeld komen en er daardoor waarschijnlijk geen aanpassingen voor hen gedaan zullen worden om de toegankelijkheid van de sportaccommodatie te vergroten. Daarnaast wordt de toegankelijkheid van de sportaccommodatie beperkt tot fysieke aanpassingen. Gesteld kan worden dat de sportaanbieders vooral denken in fysieke belemmeringen en niet tot nauwelijks in sociale belemmeringen.

Anderzijds omvatten de betekenissen van de sportaanbieders belemmeringen ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Deze belemmeringen betreffen 1) de hoge financiële kosten die volgens sportaanbieders gepaard gaan met toegankelijkheid, 2) de geringe vraag van sporters met een beperking om te sporten bij een sportaccommodatie en 3) het tekort aan vrijwilligers en het gebrek aan kennis bij deze vrijwilligers om iets te doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

II. “Welke betekenis geven sportaanbieders in de gemeente Utrecht aan hun eigen rol en verantwoordelijkheden ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?”

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat sportaanbieders in de gemeente Utrecht een gedeelde betekenisgeving hebben als het gaat om hun rol en verantwoordelijkheden ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Alle ondervraagde sportaanbieders vinden dat zij meer verantwoordelijkheden zouden moeten nemen om de sportaccommodatie toegankelijker te maken voor sporters met een beperking. Deze verantwoordelijkheden worden toegelicht in paragraaf 5.1. Gesteld kan worden dat de sportaanbieders deze verantwoordelijkheden niet op zich blijken te nemen, terwijl zij hier in eerste instantie wel positief tegenover staan. Dit is geen onwil, maar kan mogelijk verklaard worden door de belemmeringen die worden genoemd in de beantwoording van deelvraag I. Dit zou ervoor kunnen

zorgen dat de sportaanbieders deze verantwoordelijkheden neerleggen bij andere partijen, zoals bij de sporters met een beperking. Bij de beantwoording van deelvraag III wordt hier verder op ingegaan.

III. “Wat vinden sportaanbieders in de gemeente Utrecht van de rol en verantwoordelijkheden die sporters met een beperking innemen ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?”

Voor de beantwoording van deze deelvraag is uit het onderzoek naar voren gekomen dat de sportaanbieders in de gemeente Utrecht een belangrijke waarde toeschrijven aan de rol van sporters met een beperking ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Over de invulling van deze rol van sporters met een beperking is onder sportaanbieders een gedeelde betekenisgeving aanwezig. De sportaanbieders stellen namelijk dat de sporters met een beperking het gesprek zouden moeten aangaan met de sportaanbieders en hen in kennis zouden moeten stellen over welke aanpassingen er plaats zouden moeten vinden met betrekking tot de toegankelijkheid van de sportaccommodatie.

Uit het onderzoek blijkt dat de sportaanbieders een negatieve houding hebben tegenover hoe sporters met een beperking deze rol en verantwoordelijkheden innemen. Zij stellen namelijk dat de sporters met een beperking deze rol niet innemen en een passieve houding hebben ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Deze passieve houding kan met zich meebrengen dat sportaanbieders niet op de hoogte zijn van het feit of iets aangepast moet worden en om welke aanpassingen het daarbij gaat. Dit heeft als gevolg dat sportaanbieders de noodzaak niet zien om iets aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie te doen.

Bovendien laat het onderzoek zien dat de sportaanbieders niet alleen belang hechten aan de rol en verantwoordelijkheden van sporters met een beperking, maar ook aan die van andere betrokken partijen, zoals het personeel van de sportaccommodatie, de gemeente (Utrecht) en architecten.

IV. “Welke betekenis geven sportaanbieders in de gemeente Utrecht aan de relatie met sporters met een beperking ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?”

Uit het onderzoek blijkt dat de betekenis van de sportaanbieders in de gemeente Utrecht met betrekking tot de relatie met sporters met een beperking tweeledig is.

Eenzijds zijn er sportaanbieders die betekenis geven aan de relatie met sporters met een beperking op een manier dat sporters met een beperking niet “anders dan anderen” zullen worden behandeld en/of benaderd.

Anderzijds zijn er sportaanbieders die hier betekenis aangeven op een manier dat sporters met een beperking “anders dan anderen” zullen worden behandeld en/of benaderd. Wanneer dit door sporters met een beperking ook zo wordt ervaren en zij ook op deze manier betekenis geven aan de relatie zou dat kunnen resulteren in het feit dat sporters met een beperking de sportaccommodaties niet toegankelijk (genoeg) vinden en daardoor de sportaccommodaties niet meer zullen willen betreden. Dit kan als gevolg met zich mee brengen dat de sportparticipatie onder sporters met een beperking achter blijft op sporters zonder beperking en misschien bij sommige mensen met een beperking helemaal zal uitblijven.

V. “Hoe organiseren sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?”

Uit het onderzoek blijkt dat de sportaanbieders in de gemeente Utrecht op twee manieren de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking organiseren.

Eenzijds organiseren sportaanbieders de toegankelijkheid van de sportaccommodatie door in kaart te brengen wat zij zelf zouden kunnen ondernemen in de sportaccommodatie. Bijvoorbeeld het opstellen van een plan en het opstellen van een begroting ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie.

Anderzijds organiseren sportaanbieders de toegankelijkheid van de sportaccommodatie door partijen (sporters met een beperking, andere sportaanbieders, de gemeente, sportbonden en belangenbehartigers van mensen met een beperking) te raadplegen, die de sportaanbieders zouden kunnen ondersteunen bij de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

7.2 Centrale onderzoeksvraag

Na de beantwoording van de deelvragen wordt een antwoord geformuleerd op de onderzoeksvraag die centraal staat binnen dit onderzoek, namelijk:

“Hoe framen sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?”

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan gesteld worden dat de sportaanbieders de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking op twee manieren framen.

Uit het *“cognitive identity frame”* en het *“cognitive process frame”* blijkt dat de sportaanbieders de toegankelijkheid van de sportaccommodatie op een positieve manier framen. Deze twee frames laten zien dat de sportaanbieders een positieve houding hebben tegenover enerzijds hun rol en verantwoordelijkheden met betrekking tot de toegankelijkheid (zie antwoord bij deelvraag II) en anderzijds omdat zij bereid zijn verschillende stappen te willen ondernemen ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking (zie antwoord bij deelvraag V).

Uit het *“cognitive issue frame”*, *“cognitive characterization frame”* en het *“cognitive relational frame”* blijkt dat het niet verbazingwekkend is dat door de sportaanbieders geen tot nauwelijks actie wordt ondernomen ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Dit heeft te maken met de belemmeringen die de sportaanbieders ervaren (zie antwoord bij deelvraag I), het neerleggen van hun verantwoordelijkheden bij de betrokken partijen (sporters met een beperking, personeel van de sportaccommodatie, de gemeente (Utrecht) en architecten) (zie antwoord bij deelvragen II en III) en de voor sommige sportaanbieders soms relatief lastige omgang met sporters met een beperking (zie antwoord bij deelvraag IV).

De framing-theorie, die uiteen gezet is in het theoretisch kader (hoofdstuk 2), en de daarbij behorende cognitieve frames hebben geholpen om een paradox zichtbaar te maken met betrekking tot hoe sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking framen. Deze paradox heeft enerzijds betrekking op de relatief positieve houding van sportaanbieders ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking en zoals dit gebleken is bij het *“cognitive identity frame”* en het *“cognitive process frame”*.

Anderzijds heeft deze paradox betrekking op het feit dat sportaanbieders relatief veel bezwaren ervaren om iets te doen aan de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Dit is gebleken bij het *“cognitive issue frame”*, het *“cognitive characterization frame”* en het *“cognitive relational frame”*.

Deze paradox kan met zich mee brengen dat concrete acties ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking mogelijk door sportaanbieders uitblijven. Door het niet op adequate wijze aanpakken van de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking kan het zo maar zijn dat de sportparticipatie van mensen met een beperking achterblijft ten opzichte van mensen zonder beperking.

8. Discussie & Aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de waarde van de bevindingen van het onderzoek. Allereerst zullen de kritische punten van dit onderzoek worden behandeld en op basis daarvan zullen suggesties worden gedaan voor eventueel vervolgonderzoek. Tenslotte zullen enkele aanbevelingen worden gedaan.

8.1 Beperkingen van het onderzoek

8.1.1 Respondenten

Om een zo'n goed mogelijk beeld te krijgen over hoe sportaanbieders in de gemeente Utrecht de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking "framen", is gekozen voor een grote verscheidenheid aan respondenten. Hierbij is voor gekozen om meer diepgaand te begrijpen hoe sportaanbieders aankijken tegen de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. Door de verscheidenheid aan respondenten kunnen de resultaten van het onderzoek minder makkelijk extern gegeneraliseerd worden, maar daarentegen levert deze manier van onderzoek wel meer inzicht in de complexiteit van het vraagstuk.

8.1.2 Afbakening onderzoek

Binnen dit onderzoek is een selectie gemaakt in de literatuur ten aanzien van het concept "framen". Het cognitieve paradigma met betrekking tot het concept "framen" heeft een meerwaarde opgeleverd, omdat het nieuwe inzichten gaf over hoe de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking is georganiseerd onder sportaanbieders. Tegelijkertijd levert deze keuze ook een beperking op. Bijvoorbeeld dat niet alle verkregen data zijn meegenomen binnen dit onderzoek, omdat deze niet gemakkelijk pasten binnen een frame. In de onderzoekdata werd veelal gesproken over wet- en regelgeving ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Deze data zijn niet meegenomen in dit onderzoek.

8.1.3 Context onderzoek

Het onderzoek maakt de cognitieve frames van sportaanbieders ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking inzichtelijk. Dit geldt echter alleen voor de gemeente Utrecht. Eén van de beperkingen van dit onderzoek is daarmee de externe generaliseerbaarheid van de conclusies. Doordat het onderzoek alleen heeft plaatsgevonden in de gemeente Utrecht, zegt het vooral iets over hoe sportaanbieders in deze gemeente de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking "framen". Desalniettemin zal dit onderzoek waarschijnlijk ook van waarde zijn voor andere sportaanbieders in Nederland, vanwege de herkenbaarheid van de resultaten.

8.1.4 Rol onderzoeker

Framing houdt over het algemeen in dat elke onderwerp, bewust of onbewust, vanuit een bepaalde invalshoek of perspectief kan worden bekeken. Zo kan ook de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking door sportaanbieders vanuit verschillende frames worden benaderd. Dit is niet alleen van toepassing op de sportaanbieders, maar ook op de onderzoeker. Dit kan betekenen dat de onderzoeker in de interviews onbewust voor een bepaalde invalshoek heeft gekozen ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Met als gevolg dat (onbewust) de interpretatie van de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking van de sportaanbieders is gestuurd. Dit is echter een mogelijke beperking in het onderzoek die niet te vermijden viel, maar een gevolg is van de keuze voor een interpretatief onderzoek. De interactie tussen de onderzoeker en de sportaanbieders maakte het mogelijk om data te verkrijgen en inzichten op te doen ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

8.2 Suggesties voor vervolgonderzoek

Aan de hand van de kritische noten met betrekking tot dit onderzoek worden suggesties gedaan voor eventueel vervolgonderzoek.

De eerste suggestie heeft betrekking op het gebruik van de framing-theorie. Dit onderzoek is vanuit het cognitieve paradigma onderzocht, maar het kan ook interessant zijn om de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking te onderzoeken vanuit het interactieve paradigma. Binnen het interactieve paradigma staat het concept “co-constructie” centraal. Dit houdt in dat verschillende partijen in interactie een gedeelde betekenisgeving kunnen produceren. Een gedeelde betekenisgeving kan geproduceerd worden doordat partijen tijdens hun interactie onderhandelen over de betekenis. Het kan namelijk zijn dat het frame van de ene partij overeenkomt of betwist wordt door de andere partij. Door het interactieve paradigma centraal te stellen, kan enerzijds in kaart worden gebracht of de frames van de sportaanbieders overeenkomen met die van de sporters met een beperking en anderzijds kan de gedeelde betekenisgeving die geconstrueerd is door de sportaanbieders en sporters met een beperking, ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie, worden onderzocht.

De tweede suggestie heeft betrekking op de context van het onderzoek. Interessant kan zijn om eventueel vervolgonderzoek uit te voeren bij sportaanbieders in andere Nederlandse gemeenten om te vergelijken hoe sportaanbieders daar tegen de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking aankijken. Op deze manier kan onderzocht worden of sportaanbieders in andere gemeenten op dezelfde manieren betekenis geven aan de toegankelijkheid van de sportaccommodaties voor sporters met een beperking, of niet.

Tenslotte heeft de derde suggestie betrekking op de organisatorische context van de sportaanbieders. Dit onderzoek is uitgevoerd vanuit het perspectief van de sportaanbieders, maar zou ook uitgevoerd kunnen worden bij bijvoorbeeld het personeel van de sportaccommodatie of architecten. Dit vanwege het feit dat de sportaanbieders een belangrijke rol en verantwoordelijkheden toeschrijven aan deze partijen.

8.3 Aanbevelingen

Op basis van dit onderzoek kunnen de opgedane inzichten worden vertaald naar een aantal aanbevelingen.

Een eerste belangrijke uitkomst van dit onderzoek is dat sportaanbieders beperkte kennis en kunde bezitten met betrekking tot mogelijke aanpassingen in hun sportaccommodatie, waardoor zij vanuit een eenzijdig perspectief naar de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking kijken. De toegankelijkheid zou meer vorm kunnen krijgen wanneer zij hun kennis verder zouden ontwikkelen en delen met andere partijen. Deze kennis zou op verschillende gebieden ontwikkeld kunnen worden. Sportaanbieders zouden zich meer moeten verdiepen in de sporter met een beperking. Het beeld van de sportaanbieder over de sporter met een beperking is momenteel nog vrij beperkt. Vervolgens moeten sportaanbieders zich meer verdiepen in het gebied van belemmeringen waar sporters met een beperking mogelijk tegen aan lopen binnen een sportaccommodatie (fysiek en sociaal). Deze kennis kan hen een breder perspectief verschaffen over de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Een tweede belangrijke uitkomst van het onderzoek is dat sportaanbieders van mening zijn dat sporters met een beperking een passieve houding aannemen ten aanzien van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie. Sportaanbieders zouden daarom wellicht meer in gesprek moeten gaan met sporters met een beperking en met hen moeten spreken over het vergroten van de toegankelijkheid van de sportaccommodatie.

Als laatste is een belangrijke uitkomst van het onderzoek dat de organisatorische context een belangrijke rol kan spelen in de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking. De sportaanbieders zouden daarom in gesprek moeten gaan met deze organisatorische context (sporter met een beperking, andere sportaanbieders, gemeente, sportbonden en belangenbehartigers van sporters met een beperking). Deze betrokken partijen hebben een ander

perspectief op de toegankelijkheid en kunnen de sportaanbieders ook een ander perspectief geven op de toegankelijkheid van de sportaccommodatie voor sporters met een beperking.

Literatuurlijst

(2007). *VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap*.

Aangepast sporten. (2016). Opgeroepen op 3 december 2016, van sport.nl: <https://sport.nl/voorclubs/ledenwerving-en-behoud/aangepast-sporten>

Aarts, N. & Woerkum, C. van (z.d.). *Frame Construction in Interaction*.

Aller, H. van (2014). *Richtlijnen toegankelijkheid indoor sportaccommodaties*. Bunnik: Stichting Onbeperkt Sportief.

Bateson, G. (1972). *Steps toward an ecology of mind*. New York: Ballantine.

Boeije, H. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek: denken en doen*. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.

Boeije, H., 't Hart, H. & Hox, J. (2009). *Onderzoeksmethoden*. Boom Lemma uitgevers.

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2015). *Sportaccommodaties; inrichting en gebruik naar type accommodatie*. Opgeroepen op 5 december 2016, van <http://statline.cbs.nl/>: <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=7193SKCR>

Devereux, E. (2007). *Media Studies: Key Issues and Debates*. Londen: SAGE Publications.

Dewulf, A., Gray, B., Putnam, L., Aarts, N., Lewicki, R., Bouwen, R., et al. (2005). *Disentangling approaches to framing: mapping the terrain*. IACM Conference.

Dewulf, A., Gray, B., Putnam, L., Lewicki, R., Aarts, N., Bouwen, R., et al. (2009). Disentangling approaches to framing in conflict and negotiation research: a meta-paradigmatic perspective. *Human Relations*, 155-193.

Duijf, M. (2015). *Effecten van sport en bewegen voor mensen met een handicap*. Opgeroepen op 19 november 2016, van allesoversport.nl: <https://www.allesoversport.nl/artikel/effecten-van-sport-en-bewegen-voor-mensen-met-een-handicap/>

Edwards, A. & Skinner, J. (2009). *Qualitative Research in Sport Management*. Oxford: Butterworth-Heinemann.

Gemeente Utrecht. (z.d.). *Sportnota 2011-2016: In Utrecht staat jouw talent centraal!* Utrecht: Gemeente Utrecht.

Gemeente Utrecht. (2015). *Utrecht sport: De Utrechtse sportvisie, op weg naar 2020*. Opgeroepen op 3 februari 2017, van sportzaken.pro: <https://sportzaken.pro/gemeenten/utrechtse-sportvisie-2020/>

Goudsmit, C. (2016). Uitbreiding WGBH/CZ met goederen en diensten: rechtsbescherming van personen met een handicap neemt toe. *Handicap & Recht*, 3-8.

Haar, A. ter, Overbeek, S. & Gort, A. (2015). *Welkom bij de club! Handreiking over een toegankelijk verenigingsleven*. Utrecht: Week van de toegankelijkheid.

- Hallahan, K. (1999). Seven models of framing: implications for public relations. *Journal of public relations research*, 205-242.
- Heijden, A. von, Dool, R. van den, Lindert, C. van & Breedveld, K. (2013). *(On)beperkt sportief 2013: monitor sport- en beweegdeelname van mensen met een handicap*. Utrecht/Nieuwegein: Mulier Instituut/Arko Sports Media.
- Hoekman, R. & Bol, P. van der (2014). *Sport in collegeprogramma's 2014: van armoedebeleid tot zelfredzaamheid*. Utrecht: Mulier Instituut.
- Hoekman, R. & Poel, H. van der (2016). Beleid, beheer en financiering. In H. van der Poel, K. Wezenberg-Hoenderkamp & R. Hoekman, *Sportaccommodaties in Nederland: kaarten en kengetallen* (pp. 236-259). Utrecht/Nieuwegein: Mulier Instituut/ Arko Sports Media.
- Hollander, E. de, Milder, I. & Proper, K. (2015). *Beweeg- en sportgedrag van mensen met een chronische aandoening of lichamelijke beperking*. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.
- Impelen, J. van (2016). *'Volwaardig meedoen in de maatschappij, begint met volwaardige toegang'*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- Jonassen, D. (1993). Implicit methods for conveying structural knowledge through frames and slots. In D. Jonassen, K. Beissner & M. Yacci, *Structural Knowledge: techniques for representing conveying, and acquiring structural knowledge* (pp. 125-131). Hillsdale: Lawrence Erlbaum.
- KNVB. (2014). *Privatisering: de pijlers onder een proces*. KNVB.
- Kramer, P. & Waveren, A. van (2007). *Klagers, helden of 'gewone' mensen. Spiegelbeeldvorming van chronisch zieken en gehandicapten*. Amsterdam: TNS NIPO.
- Leegwater, E., & Lubbinge, A. (2005). *Beeldvorming over mensen met een beperking*. Amsterdam: TNS NIPO.
- Leemrijse, C., & Schoenmakers, T. (2016). *Kennissynthese sport en bewegen voor mensen met een lichamelijke handicap: zinvol en effectief?* Utrecht: NIVEL.
- Lindert, C. van & Scholten, V. (2016). Toegankelijkheid. In H. van der Poel, K. Wezenberg-Hoenderkamp & R. Hoekman, *Sportaccommodaties in Nederland: kaarten en kengetallen* (pp. 286-311). Utrecht: Mulier Instituut.
- Lipman, D. (2003). *Framing - the Unspoken Necessity*. Opgeroepen op 2 januari 2017, van storydynamics.com: http://storydynamics.com/Articles/Storytelling_Concepts/framing.html
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2011). *Beleidsbrief sport: Sport en Bewegen in Olympisch perspectief*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2014). *Kamerbrief Hoofdlijnen gehandicapten sportbeleid*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2015). *Kamerbrief over gehandicaptensportbeleid*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2015a). *Programma Grenzeloos actief*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
- Mink, I. (2010). *Een studie naar ervaringen van mensen met een beperking met discriminatie en uitsluiting*. Rotterdam: RADAR, voor gelijke behandeling tegen discriminatie.
- Minsky, M. (1975). A framework for representing knowledge. In P. Winston, *The psychology of computer vision* (pp. 211-77). New York: McGraw-Hill.
- Nederlands Instituut voor Sport en Beweging. (2013). *Actieprogramma Taskforce Belemmeringen Sport en Beweging in de Buurt*. Ede: Nederlands Instituut voor Sport en Beweging.
- Peters, W. (z.d.). *Waar sporten wij? de plaats van de sport*. Centraal bureau voor de statistiek.
- Ploeg, H. van der, Beek, A. van der, Woude, L. van der & Mechelen, W. van (2004). Physical activity for people with a disability: a conceptual model. *Sports Med* , 639-649.
- Poel, H. van der, Wezenberg-Hoenderkamp, K. & Hoekman, R. (2016). *Sportaccommodaties in Nederland: kaarten en kengetallen*. Utrecht/Nieuwegein: Mulier Instituut/Arko Sports Media.
- Redeker, I. (2016). *Kennisdossier 13: VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking. De betekenis en lokale toepassing van het VN-Verdrag*. Utrecht: Vilans.
- Reijmers, E. & Cottyn, L. (z.d.). *Spel en speltherapie*.
- Shields, N. & Synnot, A. (2014). An exploratory study of how sports and recreation industry personnel perceive the barriers and facilitators of physical activity in children with disability. *Disability and Rehabilitation* , 2080-2084.
- Smit, C. (2012). *Sport inspireert! Sportagenda 2016*. Arnhem: NOC*NSF.
- Tannen, D. & Wallat, C. (1987). Interactive frames and knowledge schemas in interaction: examples from a medical examination/interview. *Social Psychology Quarterly* , 205-216.
- Tiessen-Raaphorst, A. (2015). *Rapportage sport 2014*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).
- Versterking CliëntenPositie. (2007). *Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid: beknopte handreiking voor lokale belangenbehartigers*. Utrecht: Chronisch Zieken en Gehandicaptenraad Nederland.
- World Health Organization. (2011). *World report on disability*. Malta: World Health Organization.
- Wuyts, B. (2010). Beeldvorming en participatie van mensen met een handicap: een historisch perspectief in de west-europese samenleving. *Ethiek & Maatschappij* , 7-28.

Bijlage I: Topiclijst

Inleiding interview

Ik ben Eveline Dollee en ben een tweedejaarsstudent van de master Sportbeleid & Sportmanagement aan de Universiteit Utrecht. Ik ben momenteel namens Universiteit Utrecht en het Mulier Instituut bezig met een afstudeeronderzoek naar de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking en hoe sportaanbieders in de gemeente Utrecht tegen de toegankelijkheid van sportaccommodaties aankijken. Ik zal dus verschillende aanbieders gaan interviewen.

Interviews zijn binnen dit afstudeeronderzoek van belang, omdat door middel van de interviews in kaart kan worden gebracht hoe sportaanbieders tegen de toegankelijkheid van sportaccommodaties aankijken. Dit kan uiteindelijk helpen bij het toegankelijk(er) maken van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Ik zou u daarom graag wat vragen willen stellen over de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.

Heeft u er bezwaar tegen als ik dit interview opneem, zodat ik na afloop van dit interview een verslag hiervan kan maken? Het gesprek zal anoniem verwerkt worden in het onderzoek en de geluidsopnames zullen na afloop van het onderzoek weer verwijderd worden. Het interview zal ongeveer 60 minuten duren. Heeft u nog vragen of zijn er nog onduidelijkheden over het doel van dit interview?

Kern interview

Algemene vragen:

- "Wat vindt u van de toegankelijkheid van uw eigen sportaccommodatie voor sporters met een beperking?"

1. Cognitive issue frames (deelvraag 1)

- Als u aan de toegankelijkheid van een sportaccommodatie denkt, waar denkt u dan aan?
 - o Aan welke aspecten van toegankelijkheid denkt u dan?
 - o Doorvragen: zijn er nog meer dingen waar u aan denkt?
 - o Welke van deze genoemde punten vindt u belangrijk en waarom ?
- Waar voldoet volgens u een goed toegankelijke sportaccommodatie voor sporters met een beperking aan?
- Opdracht Mindmap: schrijf *vijf woorden* op die volgens u te maken hebben met de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking.
 - o Waarom heeft u voor deze vijf woorden gekozen?
 - o Zou u bij elk woord kunnen toelichten waarom dat woord met de toegankelijkheid van een sportaccommodatie voor sporters met een beperking te maken heeft?
 - o Wat zijn de belangrijkste twee woorden van deze vijf?

Als sociale toegankelijkheid niet wordt genoemd, specifiek vragen per groep (lichamelijk, verstandelijk (mentaal/intellectueel), zintuiglijk (doof/blind)):

- Mensen met een andere beperking vragen die om andere vormen van toegankelijkheid?
- Welk proces is daarvoor nodig en wie zijn daarin betrokken?
- Wie hebben daarin welke rol/verantwoordelijkheid?

2. Cognitive identity and relationships frames (deelvragen 2, 3 & 4)

a. Identity frames (hoe ziet een sportaanbieder zichzelf?)

- Hoe ziet u uw rol/aandeel in de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?

- In hoeverre vindt u dat u een verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?
 - o Waarom vindt u dat u een verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking?
 - o Waar bestaat die verantwoordelijkheid dan uit?
 - Rechten en plichten/ VN-Verdrag (zijn ze hier van op de hoogte?)
- Wat zou u willen dat sporters met een beperking over u als sportaanbieder zouden zeggen over de toegankelijkheid van (uw/de) accommodatie??
- Wat denkt u dat sporters met een beperking werkelijk over de toegankelijkheid van uw/de accommodatie zullen zeggen?

b. Characterization frames (hoe ziet een sportaanbieder sporters met een beperking?)

- Hoe ziet u de rol/aandeel van sporters met een beperking in de toegankelijkheid van sportaccommodaties?
- In hoeverre hebben sporters met een beperking naar uw idee een eigen verantwoordelijkheid in het toegankelijker maken van de sportaccommodatie?
 - o Zo ja, :
 - Waarom vindt u dat ze een verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van de toegankelijkheid van sportaccommodaties?
 - Waar bestaat die verantwoordelijkheid dan uit?
 - o Zo nee, waarom niet? Wiens verantwoordelijkheid is dat dan vooral en waar bestaat die verantwoordelijkheid dan uit?
- Verandert de aanwezigheid van sporters met een beperking iets in uw sportaccommodatie? (bv. Verandert er iets in de sfeer?)
 - o Hoe merkt u dat?
 - o Wat vindt u daarvan?
- Zijn er naar uw idee voldoende mogelijkheden voor sporters met een beperking om te sporten?
 - o Zo nee, hoe komt dat?
 - o Zo ja, licht eens toe?

**** organisatorische context (komt naar voren uit rol/aandeel/verantwoordelijkheid)**

- Netwerk van belang om toegankelijkheid nodig te maken (van gemeente, trainers, ouders, sporters)
- In hoeverre zorgt een goede samenwerking voor toegankelijkheid?
- Samenwerkingsproces en netwerk van partijen is van belang voor de toegankelijkheid van sportaccommodaties
- Toegankelijkheid als proces (criteria zoals lift zijn bijv. uitkomst van samenwerking met gemeente). Welk proces?

c. Relational frames (relatie tussen sportaanbieders en sporters met een beperking)

- Wat zijn uw ervaringen in het samenwerken met sporters met een beperking?
- Hoe verlopen de contacten met sporters met een beperking?
 - o Wanneer heeft u contact?
 - o Waar gaat dat over?
 - o Wat vindt u daarvan?
- Hoe zou u uw relatie met sporters met een beperking omschrijven?

3. Cognitive process frames (deelvraag 5)

- Wat zou u aan uw/de sportaccommodatie willen veranderen om de toegankelijkheid van de sportaccommodatie te vergroten?
 - o Waarom speciaal dat?

- Als u iets aan toegankelijkheid zou willen doen binnen deze sportaccommodatie voor sporters met een beperking, hoe zou u dit dan aanpakken?
- Op welke punten vindt u dat de toegankelijkheid van uw sportaccommodatie goed is, of misschien zelfs beter dan veel andere sportaccommodaties?

4. Achtergrondkenmerken sportaanbieders

- Locatie van sportaccommodatie (wat vindt u van de bereikbaarheid van uw accommodatie) en wat zou u daar aan willen veranderen?)
- Man of vrouw/leeftijd
- Functie van sportaanbieder (gemeentelijk/eigenaar/huurder/stichting)
- Heeft u eerdere ervaringen met sporters met een beperking binnen uw sportaccommodatie?
- Wat is de achtergrond van de leden binnen de sportaccommodatie?
 - o Zitten er leden bij met een beperking?
 - o Zo ja hoeveel en met welke beperking?

Afsluiting interview

Ik denk dat ik voldoende informatie heb gekregen en nu een goed beeld hebt over hoe u aan kijkt tegen de toegankelijkheid van sportaccommodaties voor sporters met een beperking. Heeft u zelf nog vragen, opmerkingen of iets wat u heeft gemist in dit interview? En heeft u misschien interesse in het uiteindelijke onderzoeksrapport, want dan is het uiteraard mogelijk om deze u toe te sturen. Dan wil ik u hartelijk danken voor uw tijd en medewerking.

Bijlage II: Codeboom

1) Doelgroepen met betrekking tot toegankelijkheid

- Toeschouwers & Bezoekers
- Sporters met een beperking
 - o Lichamelijke beperking
 - o Verstandelijke beperking
 - o Visuele beperking
 - o Auditieve beperking

2) Rollen & Verantwoordelijkheden ten aanzien van toegankelijkheid

- Rol & Verantwoordelijkheden sportaanbieders
- Rol & Verantwoordelijkheden sporters met een beperking
- Rol & Verantwoordelijkheden overige betrokken partijen
 - o Gemeente (Utrecht)
 - o Personeel van de sportaccommodatie
 - o Architecten

3) Aspecten van toegankelijkheid

- Toegankelijkheid van de sportaccommodatie
 - o Fysieke aspecten
 - o Sociale aspecten
- Financiële aspecten van toegankelijkheid
- Vraag & Aanbod
- Vrijwilligers & Toegankelijkheid

4) Toekomstig proces rondom toegankelijkheid

- In gesprek gaan met betrokken partijen
 - o Belangenbehartigers
 - o Andere sportaanbieders
 - o Doelgroep (sporters met een beperking)
 - o Gemeente
 - o Sportbond(en)
- Binnen in de sportaccommodatie
 - o Plan maken
 - o Financiën in kaart brengen
 - o Inventariseren

5) Aanwezigheid sporters met een beperking in de sportaccommodatie

- Acceptatie
- Anders dan anderen/niet anders dan anderen
- Afspiegeling van de maatschappij
- Open staan

6) Organisatorische context

- Sportaanbieders
- Gemeente
- Sportbond(en)